

Leto X Stevilka 14
Jesenice, 5. aprila 1968

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik: Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon int. 758 in 774 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

Izpolnitev programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec marec 1968

Delovna enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja		
	program	izvrš.	indeks	program	izvrš.	indeks
Plavž	11.800	11.477	97.3			
Martinarna	30.000	32.005	106.7			
Električna peč	6.600	6.340	96.1			
Livarne	1.070	1.042	97.4	10	24	240.0
Opekarna	1.930	1.813	94.0	180	327	181.9
TOPILNICE:	51.400	52.677	102.5	190	351	184.8
Bluming	26.000	28.212	108.5	420	576	137.1
Linija rez.	9.000	8.010	89.0	2.400	2.083	86.8
Profilarna	60	54	90.3	60	54	90.3
Težka proga	3.900	5.062	129.8	420	492	117.1
Lahke proge	2.835	3.135	110.6	2.076	2.167	104.4
Valj. žice Jes.	3.700	3.610	97.6			
				1.500	1.538	102.5
Valj. Bela	2.000	1.204	60.2			
Valjarna 2400	7.940	7.166	90.2	7.800	6.890	88.3
Valjarna 1300	4.100	4.364	106.5	4.100	4.350	106.1
Jeklovlek	900	762	84.7	898	760	84.7
VALJARNE:	60.435	61.579	101.9	19.674	18.910	96.1
Hlad. valj.	2.300	1.953	84.9	2.300	1.945	84.6
Žičarna	4.000	3.735	93.4	2.500	2.394	95.8
Žebljarna	838	1.024	122.2	822	1.013	123.2
Elektr. — žica	840	801	95.4	835	794	95.1
— prašek	45	54	119.6	45	54	119.6
PREDELOVALNI OBRATI:	8.023	7.567	94.3	6.502	6.200	95.3
ŽELEZARNA:	119.858	121.823	101.6	26.366	25.461	96.6

Blagovne proizvodnje za dom je bilo planirane 422 ton, izvršene pa 165 ton.
Odprave je bilo 26.600 ton.

Železarna Jesenice je operativni plan skupne proizvodnje 119.858 ton dosegla s 121.823 tonami ali 101.6 %.

Blagovne proizvodnje je bilo za marec planirane 26.366 ton, ki smo jo dosegli s 25.461 tonami ali 96.6 %.

Odprava končnih izdelkov 26.599 ton pa je bila tudi nad predvideno, kar nam zagotavlja realizacijo okrog 5,6 milijard starih dinarjev.

Topilnice: V martinarni smo vključili peto SM peč v obratovanje, s čimer smo dvignili fond jekla v nekaterih obratih na nivo, ki zagotavlja normalno odvijanje programa. Z 38.345 t jekla iz obeh jeklarn bi morala pri povprečnem 72 % izplenu za vso Železarno, ustrezati blagovna proizvodnja okrog 27.600 ton. Ker smo z jeklom kasnili, se nam bo to poznalo šele v naslednjih mesecih.

ASEA peč ni dosegla plana zaradi redukcije toka, BBC peč pa je kljub zelo zahtevnemu programu oddala 60 ton jekla več, kot smo planirali.

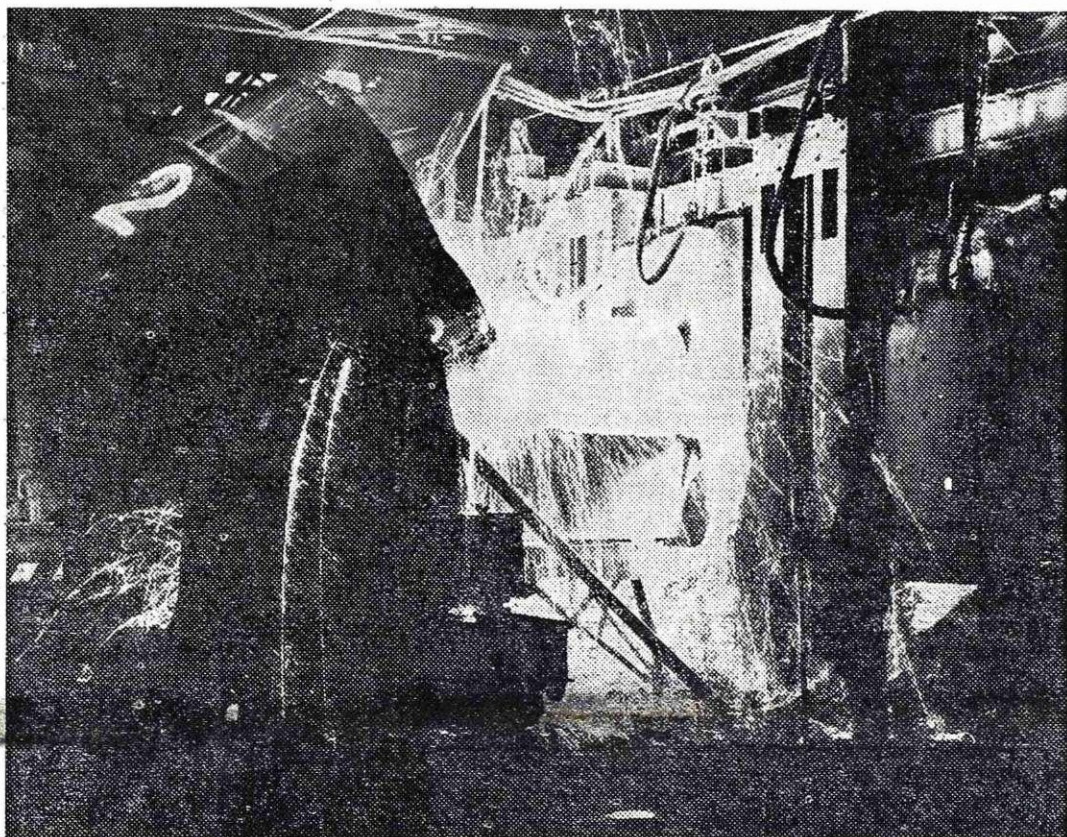
Livarne so sledile povečani proizvodnji jeklarne, za kar so dobile delovno silo.

Valjarne: Bluming je poleg obvez za dom prevajal še 3.876 ton romunskih ingotov. Valjarna trakov je marec zaključila s 1.000 t manj skupne proizvodnje, ker je prišlo do okvare pečnega navijalca. Ta zmanjšana proizvodnja se je negativno odražala na stanje zalog v valjarni tanke pločevine in na asortimentu vložka hladne valjarne. Lahke proge količinsko sledijo planu, vendar še zmeraj ni rešen problem zaškajnosti površine, ki ima glavni delež pri skoraj 90 tonskem izmeku v jeklovleku za pretekli mesec. Če bi hoteli prevzeti vse zahteve kupcev za profile, bi to zmogli komaj s šestimi posadami, realnih izgledov pa ni niti, da bi uvedli peto posado. Nova valjarna žice je proizvedla 1.200 ton žice, od tega 410 ton za domače kupce in izvoz, ostalo pa za nadaljnjo vlečenje v žičarni. Ko smo zagotovili navadno žico žičarni, smo lahko pristopili v stari valjarni žice k valjanju betona, kar nam je količinsko prineslo 1.000 ton večjo realizacijo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ŽELEZAR

Rekordna proizvodnja v marcu

Martinarna je v marcu proizvedla 32.004 ton surovega SM jekla. Odkar obstoja, je to do zdaj največja mesečna proizvodnja v tem obratu. Ta proizvodni uspeh je še toliko večji, ker je obratovalo v tem mesecu devet dni štiri in samo 22 dni pet SM peči. Skupaj z elektrojeklarno je bila proizvodnja v marcu 38.343 tone

24. seja delavskega sveta Železarne

26. aprila volitve v samoupravne organe

Prejšnji četrtek, 28. marca t. l., je bila 24. seja delavskega sveta Železarne, ki je bila predvsem namenjena razpisu volitev za polovico članov delavskih svetov delovnih enot, za polovico članov delavskega sveta Železarne ter za predsednike in namestnike predsednikov zborov delovnih enot. Poleg tega pa so na tej seji reševali tudi nekatera tekoča vprašanja in probleme.

Volitve za polovico članov samoupravnih organov in za predsednike ter njihove namestnike zborov delovnih enot so razpisali za petek 26. aprila 1968. V ta namen so imenovali volilno komisijo in komisijo za sestavo volilnega imenika ter določili, na podlagi ključa in staleža v delovnih enotah, koliko članov mora vsaka posamezna delovna enota izvoliti v delavski svet Železarne in v delavski svet svoje enote. Delovnim enotam so naročili zaradi tega, ker letos poteče mandat večini predstavnikov delavskih svetov delovnih enot, da pri kandidiranju članov v delavski svet delovne enote predvidijo možne kandidate za predsednika in namestnika delavskega sveta. Le-te bodo letos, skladno s poslovnikom za delo delav-

skega sveta Železarne volili le za enotno obdobje, ne pa kot doslej za dve leti, lahko pa bodo po preteku enega leta predsednika in namestnika ponovno izvolili, seveda če jima bo še trajal mandat člana delavskega sveta.

Med tekočimi vprašanji so najprej na priporočilo upravnega odbora in na predlog izvršnega odbora sindikalne organizacije odobrili regrese za letne dopuste, ki so v enaki višini kot lansko leto in jih je treba odobriti po istih principih. Dosedanje kriterije za koriščenje letnega dopusta in regresa v naših počitniških domovih so dopolnili v toliko, da ostane regresirana cena v počitniških domovih za člane kolektiva nespremenjena, dočim za ostale koristnike, ki niso člani našega kolektiva velja ce-

na penziona 30.— N.din.

Na predlog komisije za gospodarstvo in osnovna sredstva so obravnavali spojitve obratne ambulante Železarne z zdravstvenim domom Jesenice, zdravstvenim domom Radovljica in reševalno postajo Jesenice in se s takšno spojitvijo soglašali. V zvezi s tem so še sklenili, da bo sedež novega zdravstvenega doma na Jesenicah in potrdili sporazum o spojitvi, ki je bil sklenjen med skupščino občine Jesenice, skupščino občine Radovljica ter železarno Jesenice. Obravnavali so tudi vprašanje osnovnih sredstev, ki jih je obratna ambulanta imela na upravljanju in sklenili, da še naprej ostanejo v upravljanju obratni ambulanti, vendar brez pravice, da bi se ta sredstva kdajkoli in na kakršenkoli način odtujila, ne da bi zato dala soglasje železarna Jesenice, ki je bila ustanovitelj obratne ambulante. Obratni ambulanti, ki bo odslej delovna ekonomska enota novega zdrav-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zdravje v svetu jutrišnjega dne

Letošnji svetovni dan zdravja, ki ga po vsem svetu vsako leto praznujemo 7. aprila, je še posebej pomemben, ker slavi svetovna zdravstvena organizacija 20. letnico svojega obstoja.

Svetovna zdravstvena organizacija je bila ustanovljena leta 1948, ko se je v Ženevi sestala njena skupščina na svoje prvo zasedanje. Na ustanovni skupščini je sodelovalo 52 držav članic Združenih narodov in 14 nečlanic. Danes je vključenih v članstvo te velike svetovne zdravstvene organizacije že 115 dežel oziroma držav, njen glavni namen pa je: »doseči najboljše mogoče zdravje vseh narodov«.

Dejavnost svetovne zdravstvene organizacije je izredno pomembna in široka. Njena skrb je v preprečevanju širjenja bolezni iz dežele v deželo, prav tako pa tudi pomaga, da se izkoreninijo množične bolezni, kot sta malarija in tuberkuloza, in da se ustanovijo javne zdravstvene službe. Razen tega skrbi svetovna zdravstvena organizacija za to, da so mednarodni zdravstveni predpisi enotni in smotni in da ne motijo normalnega prometa in trgovine med narodi. Njena nova dejavnost so tudi dnevna radiotelegrafska poročila, s katerimi se zbirajo poročila iz vseh dežel o pojavu, širjenju in gibanju nalezljivih bolezni, o čemer se iz ženevskega glavnega urada dnevno pošiljajo poročila vsem državam, ki so članice svetovne zdravstvene organizacije. V ta namen so po enotnih merilih razvrstili bolezni in njihove vzroke tako, da lahko primerjajo statistične podatke raznih dežel. Svetovna zdravstvena organizacija je izdala tudi mednarodno farmakopejo, ki določa, da količine in kakovost zdravil, cepiv in serumov povsod ustrezajo istim merilom.

Da bi bilo delo uspešno, sodeluje svetovna zdravstvena organizacija z mnogimi organizacijami Združenih narodov. UNICEF (UN Childrens Fund), ustanova za pomoč otrokom, katerih živi še na milijone v bedi in propadanju, je ena izmed prvih organizacij, ki daje materialno pomoč za ublažitev njihove revščine. ILO (International Labour Organization), mednarodna organizacija dela, ki se bori proti poklicnim boleznim, je druga organizacija, s katero neposredno sodeluje svetovna zdravstvena organizacija. FAO (Food and Agricultural Organization), organizacija za živila in poljedelstvo za izboljšanje prehrane pa je nadaljna organizacija s katero sodeluje svetovna zdravstvena organizacija, kar ima še poseben pomen, saj skoraj polovica ljudi na svetu nima možnosti, da bi se vsak dan nasitila.

Med zelo pomembne dejavnosti svetovne zdravstvene organizacije sodi tudi njena posebna pomoč posameznim deželam v obliki strokovnih nasvetov za ustanavljanje zdravstvenih služb. Tako na primer strokovnjaki te organizacije obiskujejo kot svetovalci in učitelji več kot 50 novih medicinskih fakultet v Indiji. Zaradi ciljev, nalog in doseženih uspehov, ki jih ima svetovna zdravstvena organizacija lahko trdimo, da je to najvišja zdravstvena avtoriteta na svetu. To dokazuje tudi dejstvo, da se je v minulih letih izboljšalo zdravje v svetu in da se je podaljšala človekova življenjska doba.

V razvitih deželah lahko danes pričakujemo razmeroma dolgo življenjsko dobo, saj je povprečna življenjska doba moškega 75 let, povprečna življenjska doba ženske pa 80 let.

Tudi pri nas v SR Sloveniji se je povprečna življenjska doba bistveno podaljšala. Medtem ko je v letu 1953 moški dočakal 63 let povprečne starosti, je ženska dočakala 68 let povprečne starosti. V letu 1960 pa je bila povprečna življenjska doba moškega 66 let, povprečna življenjska doba ženske pa 71 let.

Vsekakor pa ni podaljševanje življenjske dobe človeka edini in absolutni cilj. Vzporedno je treba namreč uresničevati cilje za uresničevanje zdravega in dolgega življenja.

Svetovna zdravstvena organizacija je prav zato sprejela v letošnji program svetovnega dneva zdravja vprašanje pod naslovom: »ZDRAVJE V SVETU JUTRIŠNJEGA DNE«.

Svet jutrišnjega dne pa pomeni življenje naslednjih 10 ali 20 let. Za to in še za nadaljna obdobja bo potrebno z vsemi razpoložljivimi objektivnimi in subjektivnimi silami doseči kar najbolj zdrave življenjske pogoje. Odstraniti bomo morali številne vzroke za širjenje nalezljivih in drugih bolezni. Na tem področju nas čaka tudi v naši občini še polno nalog in dela. Izboljšati higienske razmere v živilskih obratih, zagotoviti dovolj zdrave pitne vode in ne nazadnje zagotoviti večjo čistoto našega mesta in naselij. Če bomo dosledno izvedli samo te tri naloge, bomo mnogo prispevali k našemu zdravju jutrišnjega dne.

Pavle Dolar

26. aprila volitve v samoupravne organe

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvenega doma so naročili, da z osnovnimi sredstvi upravlja kot dober gospodar ter da sprejme vse družbene dajatve, prispevke in izpolnjuje vse druge predpisane obveznosti, ki se nanašajo na zadevna osnovna sredstva. Glede na rešitev vprašanja amortizacij je ter na končno usklajevanje aktov, so pooblastili upravni odbor, da to opravi z drugimi soustanoviteljji in skladno s sklepi delavskega sveta Železarne. Potrdili so tudi predloženi sklep o prevzemu ustanovitelskih pravic do novoustanovljenega zdravstvenega doma, določene točke tega sklepa pa so dopolnili v tem smislu, da se bolj določeno odredi odgovornost za obveznosti do novega zavoda glede na vrednost, ki jo obratna ambulanta izkazuje v trenutku spojitve. Na koncu so v svet zdravstvenega doma v ustanovitvi imenovali za predstavnika Železarne dr. Aleksandra Rjazanceva.

Na podlagi predlogov komisij delavskega sveta Železarne so sprejeli še naslednje sklepe:

1. Saldo nevrnjenih posojil za osebne dohodke po stanju 31. 12. 1967 je treba tistim delovnim enotam, ki nimajo denarja v rezervnem skladu odpisati s tem, da se pri hladni valjarni — žičarni prikazan rezervni denar izloči, ker dejansko predstavlja razliko, ki nastaja pri mesečnem obračunu, ne pa rezervu.

Po odpisu nekritih posojil je treba ostali denar rezervnega sklada, razmejitev in denarja za bolovanje saldirati. Pozitivni saldo pri posameznih delovnih enotah predstavlja tako rezervni denar osebnih dohodkov, ki ga delovne enote lahko koristijo v 1968. letu, vendar le tako, da ga priključijo k oblikovanju osebnih dohodkov določenega meseca in da ta denar oz. višina ni večja od 10% enomesečnih osebnih dohodkov oziroma ne presega povprečnega variabilnega dela. Negativne salde pa je treba prenesti na zadolžitve pri razmejitvah v 1968. letu.

2. Potrdili so cenik za težko in lahko progo valjarne profilov in določili povprečno ceno

za težko progo 22,30 N din/t

za lahko progo 172,20 N din/t

Interne cene bo na osnovi razmerja med sedanjo in novo povprečno ceno izračunal oddelek za nagajevanje in bo veljala od 1. februarja 1968 dalje. Delovna enota pa mora zaradi tega poravnati odobreno posojilo za februar.

3. Pooblastili so upravni odbor, da v izjemnih primerih, ki bi se dogodili v proizvodnji in bi močno vplivali na oblikovanje osebnih dohodkov, zadeve hitro rešuje in o rešitvah poroča delavskemu svetu Železarne na prvi prihodnji seji.

4. Potrdili so predlog v centraliziranem in enotnem načinu preskrbe jugoslovanskih železarn z ognjevarnim materialom in naročili ustrezni službi, da mora po preteku enega leta ugotoviti finančni uspeh takšne preskrbe s primerjavo sedanjih enoletnih stroškov. Pogoji za podaljšanje pogodbe bo ugotovitev pozitivnega finančnega uspeha.

5. Odobrili so prenos treh stanovanjskih barakov na Straži na stanovanjsko podjetje Jesenice, ki bo te barake adaptiralo v družinska stanovanja ter v ta stanovanja preselilo stranke s Fužinske ceste in Hrušice. Preselitev s Fužinske ceste je nujna, ker so stanovanjske hiše do konca dotrajane, s Hrušice pa se stranke morajo preseliti, ker se bo hiša adaptirala in ponovno usposobila za stanovanje.

6. Upravi podjetja so naročili, da do prihodnje seje delavskega sveta Železarne predloži poročilo kako so izvršeni naslednji sklepi 21. seje delavskega sveta z dne 20. novembra 1967:

— Vsa vzdrževalna dela, ki se lahko ceneje opravijo v podjetju je prepovedano odajati zunanjim firmam z

veljavnostjo od 1. decembra 1967.

— Pospešiti začetek obratovanja nove valjarne žičnice ter ukinitve stare, da se izognemo duplirani proizvodnji in stroškom prevoza.

— Gostinska enota ŽELEZAR naj postane enota s svojim finančnim obračunom na bazi brez pokrivanja stroškov s strani Železarne. V takem smislu naj se revidira pogodba do 31. decembra 1967.

— Ponovno pregledati pogodbene obveznosti do ostalih ustanov, s katerimi ima Železarna finančne obveznosti, niso pa z zakonom predpisane. Nove pogodbe naj se sklenejo na bazi nujnih dajatev Železarne. Tam kjer je mogoče naj se finančne obveznosti do nadaljnjega prekinijo.

— Vse dajatve, ki niso z zakonom predpisane, je treba za 1968 leto predložiti delavskemu svetu Železarne v potrditev.

7. Na tej seji so reševali še nekaj ugovorov članov naše delovne skupnosti in zaradi ugotovljene posebno hude kršitve delovne dolžnosti izključili iz delovne skupnosti Železarne dve sodelavki, zaposleni v Gostinski enoti ŽELEZAR kot kantinerke.

Izpolnitev programa skupne...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Valjarna debele pločevine ima še zmeraj neugodno razmerje takozvane A, B in C pločevine. Zaostankov I. tromesečja je 3.157 ton, vendar smo valjali v istem obdobju tudi 2.400 ton naročil iz II. kvartala zaradi izrednih zahtev kupcev po predčasni dobavi.

Valjarna tanke pločevine je delala dobro, vsaka okvara v valjarni trakovi pa ji povzroči težave. Od važnejših kvalitativnih izboljšav 588 ton dinamno pločevine in 200 ton kotlovske pločevine, prokrovnov pa le 29 ton.

Jeklovlek je imel razen omenjenega izmečka, zaradi

katerega se povečajo zaostanki, tudi premalo naročil za luščeno jeklo.

Predelovni obrati: Žičarna ima 1.630 ton zaostankov, kar bo moral prodajni oddelek upoštevati pri sprejetju specifikacij za II. tromesečje. Isto velja za hladno valjarstvo, ki ima 1.500 ton preveč zaključenih naročil za II. kvartal. Če k temu dodamo še 1.385 ton zaostankov, je to več kot enomesečna obremenitev.

Željarna je zaradi uvedbe tretje izmene izdelala znatno več žičnikov, elektrooddelek pa je edini obrat, ki nima veliko naročil, priteka pa sproti.

-ec

ALŽIRIJA — Alžirija je sklenila pogodbo z železarski mi družbami Italije in Japonske za dobavo jeklenih cevi, ki jih potrebuje za plinovod. Ta bo povezoval nahajališče zemeljskega plina pri Hassi R'Mel s pristaniščem Skidda. Japonske železarne bodo dobavile 41.000 ton, italijanske železarne pa 35.000 ton teh cevi. V zamenjavo Japonska nabavila v tej državi 250.000 ton železove rude in 41.000 ton grodlja. Italijanskim železarnam pa bodo dobavili alžirski rudniki v prihodnjih treh letih tri milijone ton železove rude kot plačilo za nabavljene cevi.

FRANCIJA — Več francoskih družb in geološki ter rudarski zavod Francije so sklenili pričeti z geološkimi raziskavami na dnu morja. Namen raziskav je najti nahajališča železove rude in ugotoviti možnost za njihovo izkoriščanje. Najprej bodo opremili posebno ladjo, s katero se bodo potem odpravili na različna morska področja ter pričeli z delom. Poleg tehnične izpopolnitve tega načina ugotavljanja in izkoriščanja nahajališč železove rude pod morsko gladino bo treba seveda ugotoviti tudi ekonomsko upravičenost.

OTK in spektrokemične analize

Kmalu bo minilo pet mesecev, odkar so začeli z izkopom temeljev za novo zgradbo OTK na prostoru, kjer je bil nekoč glavni vhod v Železarno. Zdi se mi potrebno, da o tej novogradnji napišem nekaj besed, tako da bo lahko vsak član naše skupnosti vsaj v glavnih obrisih seznanjen s tem, zakaj ta nova zgradba nastaja in v kakšne namene se bo uporabljala.

V zvezi z modernizacijo proizvodnje, posebno zaradi v bližnji prihodnosti hitrejši in ekonomičnejši proizvodnje jekla v konvertorjih, se je kot nujnost pojavila zahteva po neprimerno hitrejšem in zanesljivejšem načinu analize jekel oziroma spremljave proizvodnje jekla na splošno. Če vzamemo za primer, da traja proizvodnja ene šarže v konvertorju 1 uro in pol (vendar raje manj), to znaša 16 šarž na dan. In ne pozabimo — le največ 1 uro in pol za šaržo! V tem kratkem času bi bilo potrebno izvršiti analizo recimo štirih predposkusov, pa še končno analizo, poleg seveda redne spremljave vseh poskusnih vzorcev z električne peči, plavžev in enventuelno še obstoječih SM-peči. S sedanjimi klasičnimi (t. j. mokrimi) postopki kemične analize bi tolikšnega dela s petimi ljudmi na izmeno nikakor ne zmogli. In tudi če bi, bi go-

tovo na račun kvantitete trpela kvaliteta analiz. Kaj pa lahko pomeni en sam nepravilen rezultat, posebno pri tako hitrem načinu proizvodnje jekla, mislim, da ni potrebno posebej poudarjati. Na kratko povedano: s klasičnim načinom kemične analize ne bi več mogli uspešno zasledovati potek proizvodnje jekla.

Kemijska tehnika, ki je posebno v letih po drugi svetovni vojni dosegla nesluten napredek, pa je problematiko hitre in zanesljive analize jekla (pa tudi drugih metalurških surovin), rešila na zelo interesanten in sorazmerno preprost način. Ob sodelovanju spektrokemije, vede, ki se danes prek svojih dosežkov vse bolj uveljavlja v kemijskih laboratorijih, so kot rezultat teženj za načinom, ki bi omogočil hitro in racionalno analizo jekla nastali aparati, ki jih na splošno označujemo kot spektrometre. To so zelo precizni in natančni instrumenti, ki zahtevajo za nemoteno obratovanje zelo stroge pogoje — od pravilne priprave vzorca pa vse do konstantne temperature in vlažnosti v prostoru, kjer obratujejo. Da bi bili izpolnjeni vsi ti pogoji, se mora spektrometerska aparatura nahajati v posebej za to zgrajenih prostorih. Stavba, ki je sedaj v gradnji, je namenjena predvsem za

namestitve našega spektrometra. Dobili smo ga iz ZDA, iz Kalifornije, od znane firme za proizvodnjo takšnih aparatov ARL (Applied Research Laboratories, t. j. Uporabno-raziskovalni laboratoriji) zadnje dni leta 1965. Skrajšano ime naše aparature je UVAQ (Universal Vacuum Air Quantometer, t. j. Univerzalni vakuumsko-zračni spektrometer).

Preden bi se nekoliko natančneje razgledali za nadaljnimi podatki o naši stavbi in aparaturi, si oglejmo čim bolj na kratko in čim preprosteje, kakšen je osnovni princip delovanja teh instrumentov.

Takoj moram povedati, da lahko spektrokemijski način analize imenujemo »suhi« način za razliko od t. i. »mokrega«, kjer vzorec jekla najprej ponavadi razkrojimo v kislinah in potem določujemo vsebnost elementov ali na podlagi njihovih specifičnih reakcij z določenimi reagenti ali na podlagi drugih kemijskih ozir. fizikalno-kemijskih karakteristik, ki omogočajo njihovo kvantitativno določevanje. Vse to pri spektrokemijski analizi odpade. Kot že samo ime pove, so osnova temu načinu določevanja spektri. Kaj je to spekter?

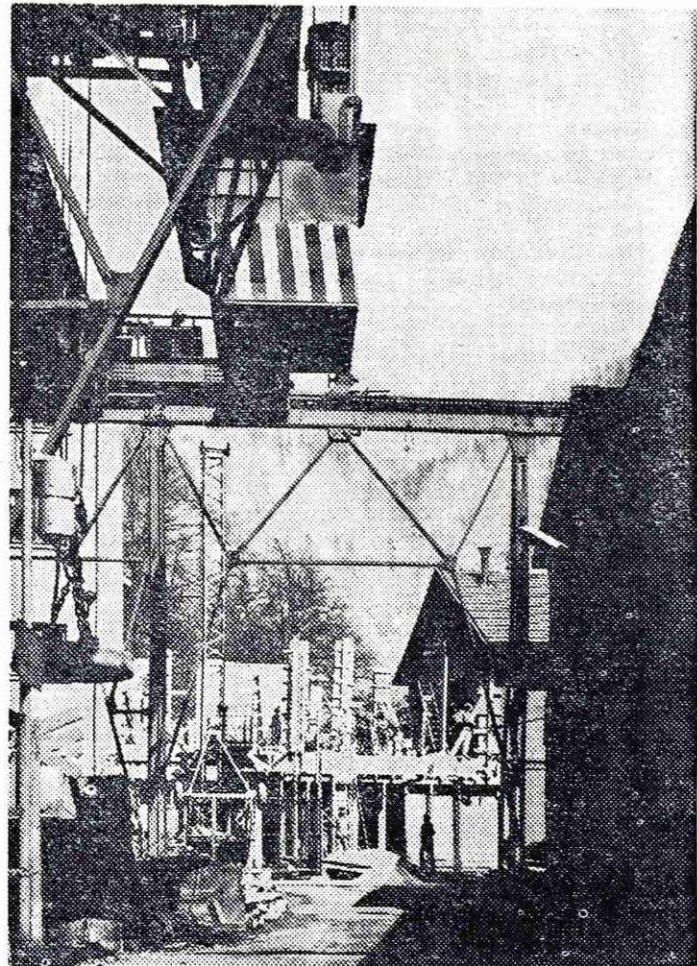
Spekter nastane pri razklopu svetlobe, t. j. pri prehodu svetlobe skozi primerno oblikovano prozorno telo, n. pr.: stekleno prizmo. Vsi poznamo mavrico. Mavrica ni nič drugega kot spekter sončne svetlobe. Za naše oko je bela svetloba enotne barve — bela. Vendar če spustimo žarek bele (sončne) svetlobe skozi preje omenjeno stekleno prizmo, bomo na primernem ozadju opazili širši pisan trak svetlobe, v katerem se bodo menjavale barve od temno-violetne, prek modre, zelene in rumene do rdeče. Če optično sestavimo te barve skupaj (dobro znani poskus, če dovolj hitro zavrtimo krog, na katerem so enakomerno zastopane vse našteje barve), dobimo spet nazaj belo barvo. Mavrica ne predstavlja ničesar drugega kot razklop sončne svetlobe na fino razpršenih vodnih kapljicah v ozračju, ki v bistvu predstavljajo na tisoče izredno majhnih prizem.

Ta pojav razklona svetlobe in s tem nastanka spektra je v bistvu osnova vsakemu spektrokemijskemu postopku. Seveda moramo imeti zato v našem slučaju na razpolago spektre elementov, ki jih želimo v določenem materialu, n. pr. v jeklu analizirati.

Če želimo dobiti spekter določenega elementa, moramo njegove atome spraviti v t. i. vzbujeno stanje. Z drugimi besedami, atomom moramo podeliti tolikšno energijo, da se elektroni, ki obdajajo atom, lahko za kratek čas (precej krajši od milijoninke sekunde) odtrgajo od

atoma in nato padejo nazaj na svoje prvotno mesto. Takšno energijo dosežemo z električnim lokom ali iskro. Temperatura v loku ali iskri znaša okrog 5000–6000° C. Na mestu, kamor pada lok na površino vzorca jekla, se zato vsi elementi v vzorcu vplinjijo in so v vzbujenem stanju. V takem stanju pa atom oddaja svetlobo z njemu karakterističnim spektrom. Spekter take svetlobe prepreza nešteto črt — t. i. linij. Vsaka linija pripada točno določenemu elementu in se nahaja v spektru vedno

za analizo žlinder in rud. Kot ena elektroda služi sam vzorec, kot druga pa primerno ošiljena srebrna palčka (za analizo jekel) ozir. grafitna elektroda za analizo rud in žlinder. Svetloba, ki nastane pri iskrenju vzorca, se vodi skozi sistem leč do t. i. »mrežice«, t. j. posebne izredno gladko polirane konkavne kovinske ploščice z okrog 1500 razami/mm; taka »mrežica« ravno tako — vendar neprimerno bolje — razkloni svetlobo v spekter kot že omenjena steklena prizma. Svetloba spektralnih črt, ki

Tam, kjer je bil glavni vhod v Železarno, gradijo nove prostore, namenjene DE OTK

na enem in istem mestu ne glede na to, kakšen material iskrimo. Jakost (intenziteta) teh linij je prenosorazmerna koncentraciji elementa v vzorcu. In ravno to dejstvo je osnova kvantitativnemu vrednotenju vsebnosti analiziranega elementa ozir. elementov v vzorcu.

Sam UVAQ se sestoji iz treh glavnih delov: izvora za napajanje, spektrometra in t. i. registrirne konzole.

Izvor za napajanje služi za pripravo in doseganje ustreznih in stabilnih pogojev za električno vzbujanje vzorca z iskro ali lokom. — Na samem spektrometru imamo dve stojali za vzbujanje: z enim delamo v vakuumu, z drugim pa v zraku. Treba je pripomniti, da se bo analiza jekel in grodlja vršila le v vakuumu, ker drugače ni možna analiza na ogljik, žveplo in fosfor, ker molekule zraka absorbirajo karakteristične črte teh treh elementov. Drugo stajalo se bo uporabljalo

pripadajo posameznim elementom, se nato vodi skozi izredno tanke reže do fotocelic ozir. fotopomnoževalk, ki spremenijo svetlobno energijo v električno. Nastanejo električni impulzi, ki jih nato konzola s pomočjo zelo zamotanega elektronskega sistema lahko pretvori v končni faz — če je za to prirejena — direktno v procen.

To bi bil v grobem — če sploh lahko tako rečem — res samo shematičen opis delovanja našega UVAQ-a. Pripomniti pa moram, da konzola naše aparature ni prirejena za direktno odčitavanje procentualnih vsebnosti analiziranih elementov. Za to bi bil potreben poseben dodatni računar, katerega nabava in adaptacija bi predstavljala ne ravno majhno investicijo. Tako bo pa zaenkrat potrebno s pomočjo umeritvenih krivulj računati procentualno vsebnost analiziranih elementov iz odklonov ozir. za-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Koliko članov bomo volili v samoupravne organe 26. aprila 1968

E N O T A	Delavski svet		Delavski svet	
	delovne enote	železarne	delovne enote	železarne
	za 2 leti	za 1 leto	za 2 leti	za 1 leto
Plavž	11	—	1	—
Martinarna	15	1	2	—
Elektrojeklarna	8	—	1	—
Samotarna	9	—	—	—
Livarne	9	1	1	—
Valjarna profilov	15	—	2	—
Valjarna tanke pločevine	15	—	2	—
Valjarna debele pločevine	12	1	1	—
Valjarna žice	9	—	—	—
Jeklovlek	9	—	1	1
Strugarna valjev	6	—	—	—
Valjarna polizdelkov in trakov	12	2	1	1
Hladna valjarna-žičarna	17	—	3	—
Žebljarna	6	—	—	—
Elektrodni oddelek	9	2	1	—
Strojne delavnice	9	—	2	—
Strojno vzdrževanje	18	5	2	—
Vzdrževanje elektro naprav	12	—	2	—
Gradbeno vzdrževanje	8	—	—	—
Regulacijska tehnika in avtomacija	6	—	—	—
Transport	11	—	3	—
Elektro in topl. energija	9	2	—	—
Plinska in vodna energija	9	—	1	—
Oddelek tehniške kontrole	8	—	1	—
Raziskovalni oddelek	5	—	1	—
Gostin. enota »Železar«	8	—	2	—
Upravne službe	17	—	2	—

Kratke vesti iz Železarne

Seja sindikalnega odbora v elektrodnom oddelku

V torek, 2. t. m. je imel sindikalni odbor redno sejo. O poteku seje nam je nekaj več povedal predsednik zbora DE Lado Svetina. Razen tega, da so obravnavali problematiko obrata, so precej časa posvetili pripravam oziroma organizaciji izleta, ki ga organizirajo vsako leto. Prvotno so predvideli izlet v Italijo, na torkovi seji pa so se odločili za štiridnevni izlet na otok Rab. Predvidoma bo izlet v juniju.

Bliža se letni remont v valjarni 2400

Vzdrževalci na Javorniku so že začeli s pripravami na letni remont vseh naprav valjarne 2400, ki bo od 1. do 12. maja. Plan remonta je zelo obsežen in zajema vse naprave na progi ali adjustaži. Med remontom nameravajo okroglo Ignis peč preurediti tako, da jo bodo lahko pozneje ogrevali z mazutom.

V marcu 50 poškodovanih delavcev

Služba za varstvo pri delu nam je posredovala podatke o poškodbah za pretekli mesec. Iz podatkov je razvidno, da je bilo v talilnicah poškodovanih 12 naših sodelavcev, v valjarnah 23, v predelovalnih obratih 7, v strojno-energetskih obratih štirje na delovnih mestih ter eden na poti, v upravnih službah eden; ter v GEŽ dva sodelavca. Skupaj je bilo poškodovanih 50 naših sodelavcev, od tega 49 na delovnih mestih.

V marcu bolje kot v januarju in februarju

Kot v prejšnjih mesecih tudi v današnji številki posredujemo nekaj podatkov o odpravi valjanih izdelkov za prodajo iz naših valjarn. Po podatkih, ki jih je zbrala špedicija Javornik, je razvidno, da je težka proga odpravila 485 ton izdelkov, lahke proge 2.199 ton, valjarna 2400 7.486 ton, jeklovlek 862 ton, valjarna 1300 4.597 ton, valjarna žice 1.537 ton, valjarna trakovi 562 ton, hladno oblikovani profili 120 ton ter bluming za prodajo 575 ton, razen tega pa še preveljani ingoti za Romunijo 3.875 ton. Tako je bilo v marcu odpravljenih 20.427 ton valjanih izdelkov, torej največ v enem mesecu letošnjega leta. Če podatek primerjamo s količinami izdelkov, ki smo jih odpravili v januarju in februarju, ugotovimo, da smo v januarju odpravili samo 17.242 ton ter v prejšnjem mesecu 19.623 ton.

Delo samoupravnih organov v jeklovleku

Tik ob zaključku redakcije današnje številke smo po telefonu prejeli daljšo informacijo o delu samoupravnih organov v jeklovleku. Iz poročila je razvidno, da je imel

DS DE jeklovlek 18. in 19. marca redno sejo, na kateri so razpravljali o zaključnem računu podjetja ter o razporeditvi delavcev na delovna mesta po spremenjenem oz. dopolnjenem normativu. Prav tako je imel svojo sejo 29. marca zbor delovne enote. Tudi na tej seji so razpravljali o zaključnem računu za leto 1967 ter se dotaknili nekaterih problemov, ki ovirajo ali zadržujejo proizvodnjo.

Zbor delovne enote je ugotovil, da naročila niso problematična, pač pa nastajajo problemi v zvezi s pravočasno in sodobno dobavo vložka. Zbor DE tudi ugotavlja, da količina izvaljanega vložka ne pokriva plana proizvodnje po naročilih. Izredno slaba je tudi kvaliteta vložka, ki je v prvem četrtletju dosegla rekordno količino izmečka. Gre za škajasto površino, zavaljani material ter risavost. Ta problem vpliva tudi na izpolnjevanje dobavnih rokov. Sprejet je bil tudi sklep, da je treba prek samoupravnih organov zagotoviti pravočasno in zadostno količino vložka. Istočasno zbor delovne enote ugotavlja, da se obrat jeklovlek kot finalist zapostavlja pri programiranju in imajo prednost naročila za prodajo valjanih izdelkov in izvoz, kljub temu da je znano, da izvoz predstavlja poslovno izgubo. Zbor delovne enote v jeklovleku smatra, da je treba v bodoče pospeševati proizvodnjo izdelkov, ki imajo na trgu višjo ceno. Kritično so na seji obravnavali tudi vzdrževanje naprav. Pri tem so zlasti poudarili nedokončana dela v zvezi z rekonstrukcijo. Obrat jeklovlek še danes obratuje z nekaterimi provizoriji in finančna sredstva za dokončanje del še vedno niso zagotovljena. Ob koncu seje je zbor delovne enote zahteval, da je prek samoupravnih organov odločno treba spremeniti odnos do obrata in odpraviti probleme.

Vozni red za prevoz poskusnih vzorcev

Da lahko kvalitetne analize pravočasno izvršijo, je to v veliki meri odvisno tudi od pravočasnega prevoza poskusnih vzorcev. Da bi se vzorci redno prevažali, je bil narejen ustrezen vozi red. Za poskusne vzorce, ki jih iz obratov na Javorniku in Belškem polju prevažajo do OTK oziroma RO, daje potrebna cestna vozila transportna služba. Prevozi bodo vsak dan ob 6.30, 12. in 18.30 uri. Od HVŽ pa se bodo opravljali po potrebi, ki jo bodo predhodno pravočasno najavili.

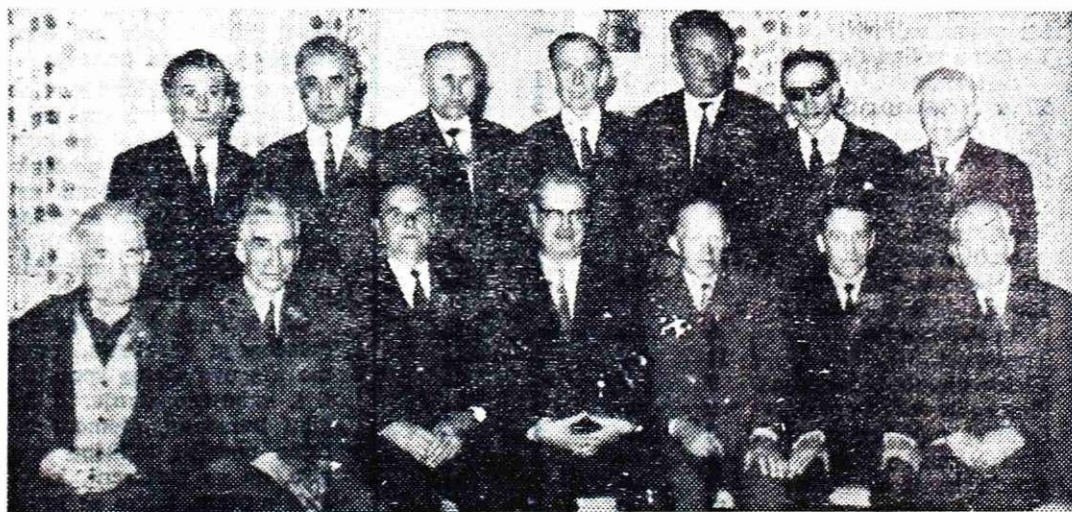
Seja DS transportne službe

Prejšnji četrtek so v DE transportne službe imeli redno sejo delavskega sveta, na kateri so obravnavali poslovno poročilo in zaključni račun za lansko leto. Člani sveta so poslušali tudi poročila komisij. Na tej seji so na novo postavili delovodjo cestnega prometa in enega od delovodij tovora.

Prijeten večer z našimi jubilanti v zgornjih prostorih Kazine

V soboto, 30. marca so se v zgornjih prostorih Kazine zbrali naši jubilanti in sicer: sedem jubilarov 40-letnikov ter sedem naših sodelavcev, ki so bili v Železarni zaposleni 35 let. Stirideset let aktivnega dela v Železarni praznujejo letos naslednji naši sodelavci: FRANC ALIČ, IVAN BUČAR, ANTON KLEMENC, MIRKO KNIFIC, KAREL KORENINI, FRANC NOČ in JANEZ VIDIC. Zbrane jubilate je pozdravil predsednik IO sindikalne organizacije Srečko Mlinarič, nato pa je spregovoril direktor Železarne inž. Matevž Hafner, ki je jubilarom tudi podelil diplome.

Nato je sledil prijeten družabni večer. Jubilanti, ki so že upokojeni, so se zlasti zanimali za sedanje razmere v Železarni in izrazili željo, da tudi v prihodnje ne bi ostali pozabljeni. V imenu jubilarov se je zahvalil za pozornost glavni delovodja žebjarne Mirko Knific.

V zgornjih prostorih Kazine so se zbrali naši jubilanti 40- in 35-letniki

OTK in spektroke-mične analize

(Nadaljevanje s 3. strani)

pisov avtomatskega rekorderja (nahaja se na konzoli) na registrirnem papirju.

Ob tej priliki še nekaj besed v zvezi s pogostokrat slišanim, žal pa zelo napačnim mišljenjem o tem, kaj vse takšna aparatura zmore. Na vsak način, to, da na eni strani »vrže« vzorec noter, na drugi pa priletijo ven skoraj isti hip na listu papirja natipkani rezultati, to vsekakor ne! In še nekaj: tisti trenutek, ko bo aparatura montirana na svoje mesto, še zdaleč ne bomo mogli kar takoj začeti s spremljavo proizvodnje jekla. Za to bo potrebno še najmanj eno leto ali dve. Konstrukcija umeritvenih krivulj za vse kvalitete, ki jih proizvaja naša Železarna, za vse elemente, potrebne izkušnje in praksa — to so samo nekateri izmed dejavnikov, ki zahtevajo predvsem čas in izredno dobro poznavanje teorije in prakse ne samo v zvezi s spektrometrijo, temveč tudi z elektroniko in elektriko. Sele nato lahko pričakujemo od aparature vse tisto, kar tudi v resnici zmore.

Dipl. inž. MIRAN JENKO

Železarski globus

ZDA — V tej državi so bili pred kratkim objavljeni podatki, na podlagi katerih je možno predvideti v prihodnjih letih zelo velik porast uporabe umetnih plastičnih mas. Danes je v ZDA razmerje pri prodaji plastičnih mas in železarskih proizvodov 1:8. To pomeni, da prodajo za en dolar plastičnih mas in za osem dolarjev železarskih izdelkov. Če bo uporaba plastičnih mas tudi v bodoče tako naraščala kot do zdaj, potem računajo, da bo prodaja tega materiala v letu 1980 po svoji vrednosti prekoračila prodajo železarskih izdelkov.

Naši počitniški domovi za prvomajske praznike

Vsako leto je med sodelavci v kolektivu veliko zanimanje, da preživijo prvomajske praznike ob morju. Zato smo mnenja, da se to tudi letos omogoči tistim, ki se za to zanimajo, da preživijo praznike v naših domovih, to je v Crikvenici in Biogradu n/m.

V obeh domovih bodo na razpolago vsa lastna ležišča, kakor tudi ostali objekti za rekreacijo in glasbo. Za Crikvenico je rešeno tudi vprašanje prehrane tako, da bodo gostje lahko dobili toplo hrano (tri obroke) s prednaročilom po dejanski ceni.

Za Biograd n/m. ostane vprašanje oskrbe s toplo hrano zaenkrat še odprto, to je odvisno od števila prijav in seveda tudi kakšne bodo želje prijavitelcev. V nasprotnem primeru pa bodo gostje imeli na voljo kuhinjo, da si bodo lahko po želji sami pripravili hrano. V nobenem primeru pa ne bo dovoljeno kuhanje na kuhalnikih po sobah niti v Crikvenici niti v Biogradu n/m.

Cena prenočišča je enaka za Crikvenico in Biograd n/m. (3 N din), plača pa se v počitniškem domu na osnovi napotnice, katero izda izvršni odbor sindikata.

Vse prijave za Crikvenico in Biograd n/m. sprejema izvršni odbor sindikata vključno do 24. aprila. Interesenti naj pohitijo s prijavi, ker bomo le-te sprejemali samo do števila lastnih ležišč, to je brez privatnih.

Jože Hlebanja

Mladina in njen prosti čas

Tako za telesno kot mentalno zdravje je vedno bolj aktualno vprašanje aktivnega koriščenja prostega časa. Z našo ustno anketo želimo predstavljati naše sodelavce v prostem času in obenem spodbujati pristojne službe in organizacije k bolj načrtnemu in intenzivnemu delu na tem področju.

DAVORIN ČARMAN, 20 let, skladiščnik v žični valjarni, v Železarni zaposlen 2 leti: »Stalno sem zaposlen na dopoldanski izmeni. Pozimi hodim v službo in iz službe peš, poleti pa se vozim s kolesom. Hrano imam pripravljeno doma le vsak drugi teden in sicer takrat, ko je mama zaposlena na popoldanski izmeni. Sicer si kosilo pripravim sam. Po kosilu je na vrsti pregled dnevnega časopisa, v glavnem pa zasledujem dogodke s športnih strani, pa tudi ostale zanimivosti rad berem.

Ker obiskujem večerno srednjo tehnično šolo na Jesenicah, imam dovolj učenja. Razen v sredo in soboto imam pouk od 15.20 do 20.35 ure. Ko se vrnem iz šole, še enkrat pogledam časopis, še bolj pogosto pa vzamem v roke zvezke in knjige ter se učim. Če je lepo vreme, se zelo rad peljem s svojim kolesom v okolico, včasih pa se odločim tudi za izlet v Trbiž, seveda s kolesom. V zimskih mesecih porabim precej prostega časa za drsanje in sicer Podmežakljo ali pa na Blejskem jezeru, če je ustrezen led. Zanimam se tudi za gledališče in si ogledam skoraj vse predstave. Včasih greva s prijateljem v Ljubljano in si tam ogledava eno od predstav tamkajšnjih gledališč.

Ko se v sobotah vrnem s kratkega izleta, grem v kino, zlasti pa rad gledam filme z aktualno temo.

ANDREJ ČERNE, 18 let, delavec v valjarni žice, v Železarni zaposlen 3 leta: »Tudi jaz stanujem na Jesenicah, iz službe pa se vracam peš ali pa z avtobusom. Ker hrane nimam pripravljene doma, se hranim pri družini v sosednjem bloku. Običajno po kosilu malo počijem, večkrat pa grem s kolegi v bazo na balinišče. Zvečer gledam televizijski program. Obiskujem tudi kino, vendar ne pogosto, najraje pa gledam kavbojske filme. Včasih preberem kakšno knjigo, v gledališče pa ne hodim.«

STANISLAV BUCEK, 18 let, avtomehaničar v transportnem vzdrževanju, v Železarni zaposlen eno leto: »Iz službe se vracam z vlakom na Bled in sem doma že ob 15. uri. Kosilo mi pripravi mama, nato nekoliko počijem, nakar sledi obvezen pregled dnevnega časopisa. V popoldanskih urah imam dovolj dela na vrtu. Pravkar obiskujem šoferski tečaj, ki ga organizira AMD Bled. Pred kratkim sem končal oziroma opravil teoretični izpit za poklicnega voznika viličarja. Udeležujem se tudi v gasilskem društvu Zasip. Televi-

zijski program in sicer oddaje, ki me najbolj zanimajo, gledam v kulturnem domu v Zasipu, kjer imajo televizijski sprejemnik. Tam so tudi poljudno znanstvena predavanja, ki jih organizira delavska univerza. Ostali prosti čas porabim za kratke sprehode ali grem v kino. Pozimi pride na vrsto drsanje na zaledenem Blejskem jezeru in pa seveda tudi smučanje v bližnji okolici, kjer je dovolj primernih terenov. Berem tudi knjige in revije, predvsem tiste, ki opisujejo dosežke na področju znanosti in tehnike. S posebnim zani-

V prihodnje bom imel na razpolago še manj prostega časa kot sedaj, ker bo treba urediti stanovanje.«

STANKA LAHARNAR, 19 let, splošni sektor — v Železarni zaposlena tri leta: »Iz službe na Plavž se vsak dan vracam peš in pridem domov od 14.30 uri. Takrat imam že pripravljeno kosilo. Prosti čas, kolikor ga imam na razpolago, porabim za urejanje stanovanja, rada pa tudi klekljam in preberem kakšno lepo knjigo. V večernih urah gledam televizijski program in preberem časopis. Kadar je lepo vreme, grem na kratek sprehod v bližnjo okolico, včasih tudi v gledališče in kino. Rada poslušam tudi ansamble domače narodne glasbe.«

Naši delavci v prostem času

manjem pa berem vse, kar je napisano o avtomobilizmu.«

ALOJZ KEMPERLE, 18 let, delavec na transportnem vzdrževanju, v Železarni zaposlen tri leta: »Stanujem v Gorjah pri Bledu, v službo in iz službe pa se vozim z avtobusom. Še pred tretjo uro sem doma. Ko se vrnem domov, imam že pripravljeno kosilo. Prosti čas v glavnem porabim za to, da pomagam očetu, ki ima malo obrt ter motorno žago za žaganje drv. Pogosto grem v kino, na Bled ali v Radovljico. Zvečer gledam televizijski program, kjer imajo prednost športne oddaje. Preberem tudi časopis, predvsem pa vesti s športnih strani. Pozimi rad smučam, rad pa hodim tudi v naravo. Vsako leto enkrat grem tudi na Triglav.«

RADO DROBIČ, 26 let, žeb-ljar, v Železarni zaposlen 9 let: »V Kamno gorico, kjer stanujem, se pripeljem z avtobusom iz službe ob 15. uri. Ker je žena tudi zaposlena, mi pripravi kosilo njena mama. Pozimi sem bil zaposlen s podiranjem lesa v gozdu, sedaj pa me že čaka novo delo pri obnavljanju ostrešja hiše.

Naročen sem na več časopisov in revij, tako da lahko sproti zasledujem novice. Zanimam me vse, od gospodarstva do športa.

Ob nedeljah greva z ženo v kino v Radovljico ali pa k mojim staršem na Koroško Belo. Ker vstajam vsako jutro že ob 4.30 uri, grem zvečer bolj zgodaj k počitku ali pa greva z ženo k sosedu, kjer imajo televizijski sprejemnik in gledava program. Prav tako se z ženo ob nedeljah odločiva za obisk gledališke predstave, kadar v Kropi gostujejo gledališniki iz Ljubljane ali Jesenic.

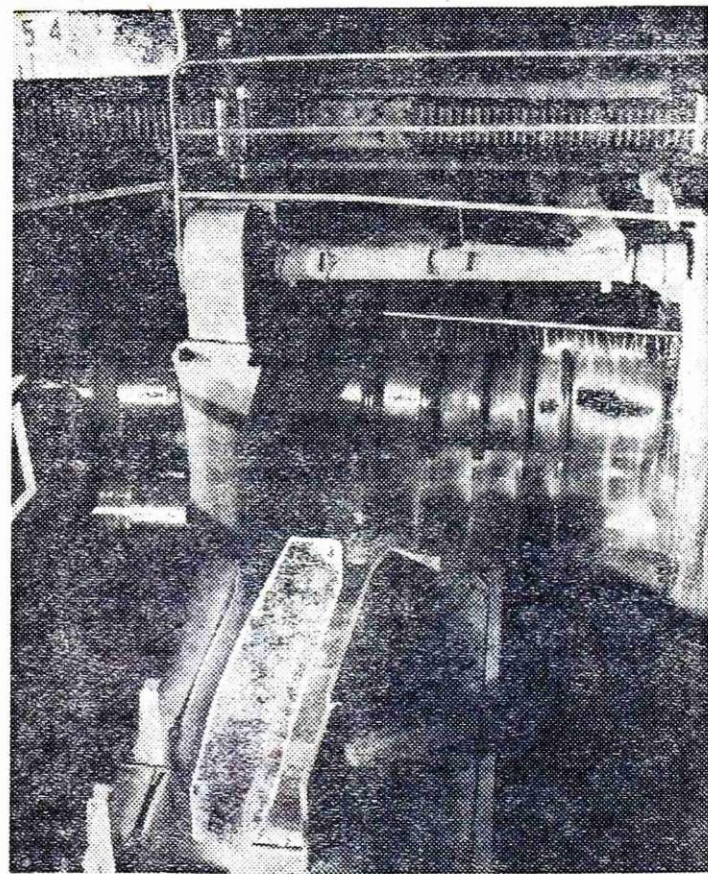
IVAN PERISIČ, 18 let, ključavničar v strojnem vzdrževanju na Javorniku, v Železarni zaposlen eno leto: »Ker sem od tovarne oddaljen le nekaj minut, stanujem namreč v samskem domu na Koroški Beli, sem doma kmalu po 14. uri. Glede hrane nimam težav in jo dobim kar v samskem domu. Obiskujem večerno srednjo tehnično šolo in skoraj ves prosti čas namenim učenju. Več prostega časa imam na razpolago le v sredo, sobotah ter nedeljah. Če so vremenske razmere ugodne, grem rad na sprehod, včasih v Javorniški rovt ali na Mežakljo. Dokler nisem obiskoval TSS, sem bolj pogosto hodil v kino, sedaj pa gledam le kvalitetnejše filme. Zanimajo me predvsem filmi, ki realno prikazujejo življenje in dogodke, ki jih obravnavajo. Zelo rad berem ter sem si v zadnjem času nabavil nekaj knjig, medtem ko imam doma v Tolminu lastno knjižnico s približno 400 knjigami. Včasih se zbere nekaj fantov iz samskega doma in si ogledamo zanimivo nogometno tekmo prve zvezne lige v Ljubljani, ali pa prireditev v dvorani športne hale Tivoli. Zanimajo me tudi novice, ki jih

preberem v časopisu, ali pa jih izvem iz radijskih poročil. Zanimajo me tudi gledališke predstave.«

LOJZE BABIČ, 18 let, varilec v strojnem vzdrževanju na Javorniku, v Železarni zaposlen tri leta: »Stanujem na Jesenicah in se iz dopoldanske izmene vrnem ob 14.30. Po kosilu obvezno pregledam časopis, zanimajo pa me prav vsi dogodki v svetu, domače novice ter poročila, objavljen na športni strani. Rad grem na kratek sprehod po Jesenicah, najpogosteje v smeri proti pokopališču v Ukovi. Televizijski dnevnik mi je še najbolj všeč, ker v besedi in sliki prikaže razvoj dogodkov doma in v svetu. Rad hodim v kino, zanimajo pa me predvsem ruski filmi. Kljub temu, da nisem redno aboniran v gledališče, vidim skoraj vse gledališke predstave, nekatere tudi po 2-krat (Hamleta in opereto Pribelem konjičku ter druge. Včasih sem rad igral namizni tenis, sedaj pa ga igram le za rekreacijo in kadar tekmojemo za prvenstvo Železarn ter sedaj, ko se pripravljamo na majsko srečanje mladih železarjev, ki bo na Jesenicah.«

or

Rekordna proizvodnja v marcu tudi na težki progi

Na težki progi je bil dosežen v marcu dninski rekord vroče valjane pločevine — 5.026 ton. To je izreden uspeh ene dnine, kakršnih si želimo čim več

Sabotažne akcije v Železarni in okolici

Zelo malo imamo podatkov, kako je bilo na Jesenicah in v obratih KID v času okupacije v letih 1941–1945. Zato so toliko bolj zanimiva poročila vodilnih uslužbencev bivše KID o raznih sabotažah in drugih akcijah v obratih KID na Jesenicah. Izvlečki iz poročila tehničnega direktorja inž. Klinarja, datirani s 25. 4. 1944 in dopolnjeni 6. 5. 1944, poslani državnemu ministru za oborožitev in vojno proizvodnjo v Berlinu, se v prevodu glasijo:

Sabotažni akti in drugi primeri:

9. 1. 1944 — je bila izvedena akcija na našo hidroelektrarno v Zasipu, ki pa se ni posrečila. Namen je bil razstreliti v vodohramu cevovod, bila pa je narejena samo malenkostna škoda;

11. 1. 1944 — je bil razstreljen tlačni cevovod nad Javornikom s čemer je bila preskrba z energijo javorniških valjarn občno prizadeta ter so se takoj ustavile groba proga za paličasto železo in pločevino, kakor tudi srednja proga za paličasto železo. Po šestih dneh so obrati zopet pričeli obratovati;

7. 2. 1944 — je bil 10.000 voltni vod visoke napetosti hidroelektrarne v Vintgarju pretrgan — vsled rušenja hrastovih drevov, ki so stali ob daljnovožu. V isti noči je bilo požaganih 25 lesenih stebrov voda visoke napetosti hidroelektrarne Gorje—Radovna — izolatorji visoke napetosti in telefona, so bili razbiti ter bakreni vodi na več mestih razrezani;

9. 2. 1944 — je bil razstreljen železni steber visoke napetosti, ki vodi iz centrale Zasip. — V isti noči je bila razstreljena tudi glavna transformatorska postaja Deželne elektrarne v Lescah, zaradi česar je morala koncernska tovarna ver-

rig v Lescah ustaviti obratovanje;

25. 3. 1944 — ta dan je bil razstreljen transformator v tovarni verig v Lescah in je zato nastal velik požar; tovarna pa je onesposobljena za obratovanje za nekaj mesecev;

1. 4. 1944 — je bila močna eksplozija v kotlarni in turbinski centrali v naši glavni tovarni na Jesenicah. Pri tem so bile raztrgane cevi dovodnega kanala za vodo in črpalke za preskrbo kotlov z vodo so bile demolirane. Vsled isteka vode je nastala močna poplava v kondenzatorskem prostoru parnih turbin, poleg ležečem elektro-skladišču in pa v žilindrinem kanalu kotlovskih naprav. Voda je v teh prostorih narasla za 2,5 m ter so bili zaradi tega poškodovani vsi pogonski motorji kondenzatorske naprave. Poleg tega je nastal tudi kratek stik pri priključku turbogeneratorja, in so morale parne turbine ustaviti obratovanje ter so

tudi ostale energetske centrale zaradi preobremenitve izpadle. Posrečilo se nam je, da spravimo v obratovanje eno hidroelektrarno, tako da smo mogli preskrbeti s tokom vsaj plavže in jeklarno. Vsi ostali obrati pa so morali ustaviti obratovanje. Po približno enem tednu je bilo obratovanje po obratih zopet vzpostavljeno;

8. 4. 1944 — poizkušali so razstreliti vodne rake na Savi, ki služijo za dotok vode na našo hidrocentralo Sava in pa preskrbo hladilne vode celotne tovarne. K sreči se razstrelitev ni posrečila in ni povzročila posebne škode;

12. 4. 1944 — električna lokomotiva na naši ozkotirni železnici Jesenice—Javornik je bila s strani banditov ustavljena in razstreljena;

16. 4. 1944 — je bila izvedena akcija na glavni zasun cevovoda hladilne vode na Jesenicah. — Akcija se ni posrečila;

20. 4. 1944 — ob dveh ponoči je eksplodiral močni naboj razstreliva pred pisarniškim poslopjem glavnega vhoda v tovarno. — Akcija je bila verjetno namenjena stražarnici tam se nahajajočega Werkschutzu. — Razen razbitih okenskih stekel na okoliških hišah ni bilo večje škode;

25. 4. 1944 — je bil zopet razstreljen visokotlačni cevovod Javornik, zaradi česar javorniške valjarne nimajo pogonske sile ter so morale do popravila cevovoda ustaviti obratovanje za približno štiri dni.

Poleg teh sabotažnih akcij, ki tangirajo direktno tovarno se mora še omeniti, da so železniške proge iz Bohinja, Kranja in Rateč skoro vsak teden enkrat do dvakrat prekinjene, tako da zunaj stanujoči člani kolektiva prihajajo na delo z velikimi zamudami ali pa sploh ne morejo priti.

Nadalje naj še omenimo, da je v času od 1. 1. 1944 do

danes v našem jeni 25 ljudi. 7 pojasnjeni ter se spevali k vznem ga kolektiva.

Nadalje so razci in delavci de pisma z napove obsodbo, tako d pri primerih, kj nje dokazano, č va premestiti v Jasno je, da u prisilna rekrutir vlačevanja ter g in drugo povzr vznemirjenje m lektivom.

Zmanjšanje str kolektiva

Odhodi članov lektiva rezultira sti iz prisilnih strani banditov i poznanih razlog rekrutacije so s času občno po da se je že zgo eni noči odpeljar kolektiva. Popr zadnjem času iz noč 10 do 15 m zavzema pri te hen odstotek te mesecu 5 do 10 n

V slovo ponesrečenim gornikom

O, gora, ko po tebi bom šel zadnjikrat, ne vrni me v dolino, vzemi me v svoj zaklad...

(Arih Miha)

Prebudilo se je krasno nedeljsko jutro. Srebrne gore so zažarele v vzhajajočem soncu. Čudovita lepota je navdušila in izvalila številne planince in smučarje, da so poromali v prostrano naročje pravljicnih gor. Skupaj z ostalimi mladimi prijatelji so z mladostno zagnanostjo drsali tudi Andrej, Lojze, Rafko in Janez prek iskrenih ledenih pobočij pod Mojstrovko proti Tamarju. Tudi v gorah se je že prebujala pomlad, novo življenje. Kdo bi tega sončnega dne mislil na smrt, ki je s svojimi ledenimi rokami že segala po mladih fantih. V pobočju Mojstrovke je votlo zahrnel sneženi plaz, ki je pokopal pod seboj navdušene gornike. Ugasnila so štiri mlada življenja. Ne neprevidnost — usoda, nesrečen slučaj, ki doleti lahko tudi starejše, izkušenejše gornike: Kolikokrat hodimo po gorah prav blizu

meje življenja in smrti, ker vemo, da je tam življenje lepše, čeprav je nevarnejše. Toda včasih sredi pesmi in sreče pride smrt in ugasne nepričakovano, neizprosno življenja polna načrtov in hotenj. Zal, krvni davek, ki ga plačujemo v gorah, na cestah, povsod...

Izgubili smo kar štiri prijatelje, znance, sodelavce. V naših gorniških in železarskih vrstah je zazijala globoka vrzel, ki bo ostala še dolgo. Spominjam se vseh ponesrečenih fantov — z vsemi smo se že srečali v gorah. Brskam po spominu, po drugih podatkih o njihovi kratki, žal prekratki življenjski poti. Ali ni ironija usode, da so se prav vsi prebijali skozi trdo življenje brez očetov, Janez tudi brez matere.

Andrej Noč — rojen 15. 4. 1937 na Javorniku, je zaključil 4 razrede osnovne šole in

2 razreda nižje gimnazije. Zaposlil se je kot žičar v železarni Jesenice od leta 1953 do leta 1957, ko je odšel na odsluženje vojaškega roka. Po povratku iz vojske se je ponovno zaposlil v žičarni, kjer so ga poznali kot tihega in pridnega sodelavca. V planinstvu se je udeleževal že od rane mladosti. V Karavankah in Julijskih Alpah je bil skoraj na vseh vrhovih. Bil je aktiven član Planinskega društva Jesenice, član upravnega odbora PD pa od leta 1960. Bil je gospodar postojanke pri izviru Soče in Tičarjevega doma, kamor je prihajal nešteto krat v vseh letnih časih. Sodeloval je kot vodnik pri izletih mladincev, najbolj pa se je navduševal za turno smučanje.

Alojz Gajšek: rojen 1. 7. 1942 na Koroški Beli. Zaključil je 7 razredov osnovne šole in 3 letnike industrijske metalurške šole na Jesenicah. Nato se je zaposlil v Železarni Jesenice in nadaljeval s študijem na Tehnični srednji šoli — oddelek

ALOJZ GAJŠEK

ANDREJ NOČ

RAFKO ZUPAN

za varilstvo Ljubljana (od leta 1961 — 1965). Odslužil je vojaško obveznost. Od septembra 1966 je bil zaposlen v Železarni Jesenice na strojnem vzdrževanju kot varilni tehnik. S planinstvom se je ukvarjal od osnovnošolskih let. Sprva je pohajal v Karavanke, pozneje tudi v Julijske Alpe. Med šolskimi počitnicami je pomagal pri gradnji Staničevega doma in Prešernove kočice na Stolu. S tem delom si je prislužil nekaj denarja, saj je mati le s težavo zmogla finančna bremena njegovega študija. Bil je aktiven član mladinskega oddelka Planinskega društva Javornik. V odboru društva je bil kot gospodar Staničevega doma od 1. 1967. Letos pa je bil izvoljen za predsednika javorniškega planinskega društva. Bil je dober planinec in odličan smučar.

Rafko Zupan — rojen 22. 6. 1949 v Gozd Martuljku. Uspešno je zaključil 6 razredov osnovne šole. Od leta 1964 do 1965 je bil zaposlen pri podjetju Sava na Jesenicah. Nato je opravljal razna priložnostna dela. Letos februarja se je zaposlil v Žele-

zarni Jesenice v obratu železarni. S smučanjem se je ukvarjal že od otroških let, s planinstvom pa od osmega leta starosti. Opravi je več izletov in tur v Karavanke ter plezalnih vzponov v Martuljski skupini in v trentarskih gorah. Bil je odličan smučar in pripravnik alpinističnega oddelka Planinskega društva Martuljek.

Janez Robič — rojen 28. 3. 1953 na Jesenicah. Starši so mu umrli v otroških letih. Z bratom sta stanovala v Martuljku. Zaključil je 8 razredov osnovne šole. Sedaj je bil učenec I. letnika Železarske industrijske šole na Jesenicah. Zaradi intenzivnega učenja je imel lani zelo malo časa za planinsko udejstvovanje.

S planinstvom in smučanjem se je ukvarjal od sedmega leta starosti. Najbolj je seveda poznal domače martuljske gore in Karavanke. Bil je pripravnik alpinističnega oddelka Planinskega društva Martuljek.

Kratki, skromni življenjepisi, kot so bili skromni tudi ti fantje, kateri so posvečali ves prosti čas in ljubezen

goram do zadnjega. Z Andrejem sva srečala v gorah, na Vrščici, kamor kratkoročno v glavnem težko oprtnike mi živili za Vesten gospodar!

Z Lojzetom smo prvič skupaj na tku na Grajščici kah. Takoj sva po prijatelja. Menila gorah, o riglavsk Kdo bi takrat je bil to rajin pr smuk.

Z Rafkom sva na planinskem pr Martuljku. Na tatarskih gorah je sposobnost za dobrega alpinista. Ljem sta preplezala lo težko smer v nedaleč od usodne Všeč mi je bil živ mladenič.

In Janez — saj račala. Bil je še komaj je začel ž moral že umreti.

Andrej, Lojze, Rafko! Koliko moči ske sile ste ime ste želeli ustvariti.

Na Vratcih ob Mojstrovki — usodnega jutra, 24. marca — počitek pred smukom

danes v našem kraju umorjenih 25 ljudi. Ti umori niso pojasnjeni ter so občutno prispevali k vznemirjanju našega kolektiva.

Nadalje so razni namesčenci in delavci dobili grozilna pisma z napovedano smrtno obsodbo, tako da smo morali pri primerih, kjer je ogrožanje dokazano, člane kolektiva premestiti v Nemčijo. — Jasno je, da umori, mnoga prisilna rekrutiranja in odvlačevanja ter grozilna pisma in drugo povzročajo veliko vznemirjenje med našim kolektivom.

Zmanjšanje staleža kolektiva

Odhodi članov našega kolektiva rezultirajo v prvi vrsti iz prisilnih rekrutacij s strani banditov in beg iz nepoznatih razlogov. Prisilne rekrutacije so se v zadnjem času občutno povečale, tako da se je že zgodilo, da je v eni noči odpeljanih 60 članov kolektiva. Poprečno smo v zadnjem času izgubili vsako noč 10 do 15 mož. Aretacije zavzemajo pri tem samo majhen odstotek ter znašajo v mesecu 5 do 10 mož, ki so pa

delno zopet oproščeni in se vračajo na delo.

Skupni odhod članov kolektiva od 1. 1. 1944 do danes 6. 5. 1944 znaša 855 članov. V istem času nam je delavski urad nakazal 487 delavcev, od katerih je 155 italijanskih civilnih delavcev. Na ta način znaša resnični odhod 368 mož.

V nadaljnjem besedilu omenja poročilo, da je od starega tovarniškega staleža od aprila 1941 do danes izgubljeno 1680 članov kolektiva.

Kaj pove to poročilo? Popolno priznanje dobro pripravljenim in učinkovitim partizanskim akcijam. Dokazuje pa tudi to, da delavci v sami tovarni niso stali križem rok. Nemška protikomunistična propaganda tedaj ni imela učinka in nikakor ni uspela prepričati jeseniškega prebivalstva o veličini in moči vodstva Hitlerjevega nacionalsocializma o tem, da so »banditi« uničeni in nemški Rajh absoluten gospodar položaja.

Prevedel iz nemščine, po dokumentu, ki ga hrani Tehniški muzej — oddelek za delavsko gibanje in NOB, Jože Rozman

RAFKO ZUPAN

goram do zadnjega diha.

Z Andrejem sva se večkrat srečala v gorah, največkrat na Vršiču, kamor je mnogokrat tovoril v globokem snegu težke oprtnike s potrebnimi živili za postojanko. Vesten gospodar!

Z Lojzetom smo bili letos prvič skupaj na turnem smuku na Grajščici v Karavankah. Takoj sva postala dobra prijatelja. Menila sva se o gorah, o Triglavskem smuku. Všeč mi je bil takrat pomisliti, da je bil to moj prvi in zadnji smuk.

Z Rafkom sva se spoznala na planinskem predavanju v Martuljku. Na taboru v trentarskih gorah je pokazal vse sposobnosti za razvoj v dobrega alpinista. S prijateljem sta preplezala novo, zelo težko smer v Mojstrovki, nedaleč od usodnega pobočja. Všeč mi je bil živahen, zdrav mladenič.

In Janez — saj je šele doščal. Bil je še tako mlad, komaj je začel živeti, pa je moral že umreti.

Andrej, Lojze, Rafko in Janez! Koliko moči in življenjske sile ste imeli. Kaj vse ste želeli ustvariti in doseči.

JANEZ ROBIČ

Kako radi bi še živeli, da bi vse te cilje tudi dosegli. A kaj, ko sile narave niso v naših rokah. Vaša življenja so žal morala ugasniti. Štiri sveže gomile. Sprašujemo — zakaj je bila usoda tako kruta. Morda je res, kar pravijo, da umre mlad, kogar ljubijo bogovi.

Zagrnila vas je domača zemlja, zasulo cvetje. Ne bomo se več srečali, si stisnili roke, se pomenkovali o gorah, o željah, o ciljih.

Mrtvi prijatelji! Del nas samih je z vami v vaših grobovih. A gore, ki so nas združevale doslej — ostanejo. Ponosne, včasih nasmejane v soncu, včasih mrke v viharju, bodo zrle na vaš zadnji dom. Mi, vaši prijatelji z gora vam obljubljam, da ne bomo pozabili na vas, saj ste darovali za gore, katere ljubimo tudi mi, največ, kar morete — svoja mlada življenja.

Ko bomo v dolini kovali načrte, ko nas bodo pota spet vedla tja v kamnite robe, kjer bomo premagovali težave, boste v mislih vedno z nami.

Janez Krušič

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Kl

14

»Ali ni bila Mlečnikova vdova,« pomisli mimogrede in se za trenutek ozre.

Da, Mlečnikova je bila. Ni se motil. Prejšnji teden so ji pokopali moža. V martinarni se je ponesrečil. Letos že druga smrtna nesreča v tovarnah industrijske družbe v sivi dolini. »Pa je šele marec,« si reče, potem pa ta misel utone v daljavi, kjer se v rahlem vijoličastem nadihu stikajo gore, kakor da bi padale tam daleč v mejni točki treh držav v neznano brezbrežno ravnino. Tako se Tinetu dozdeva, ker še bolj oddaljenih gora za kotom doline ni mogoče videti.

Toda zdaj sta že pred mojstrovno gostilno in trgovino. Mojster je že izginil v veži. Slišati je samo njegov glas.

»Adela! Slišiš, Adela!«

»Čudno ime?« razmišlja Tine.

»Da, gospod,« se oglasi lep dekliški glas, kmalu nato pa takoj za mojstrom stopi iz veže na nizke stopnice (nad katerimi se pne zelena streha z rezljanim pročeljem kakor kakšna kapelica) dekle, da se Tinetu zaradi presenečenja in dekletove lepote za hip stemni pred očmi, v lica pa mu plane rdečica.

»Adela? Saj to je ona! Najlepša, neznana!«

»Pojdimo!«

Šele mojstrov glas vzdrami Tineta iz trenutnega zamaknjenja.

»Adela,« Tine izgovarja v sebi to ime, ki je zanj od tega trenutka najlepše in najbolj sveto ime na svetu.

5

ČUPNIKOVO SKLADIŠČE je nedaleč od gozdiča, izza katerega štrlijo tovarniški dimniki. Mraz, ki z mrakom raste in ki jih spremlja po cesti, pod katero se že motno in vedno bolj temno modri-

SIVO MESTO

kasto svetlika pas reke, je vedno ostrejši. Tine, ki ni samo slabo oblečen, marveč tudi malodane tešč, drhti. Ne ve, ali zaradi mraza, ali zaradi Adele, ki — oblečena v temno zelen plašč — lahkotno kakor srna stopa ob Čupnikovi desnici, prav nič plaha, kakor so plahe druge Čupnikove trgovske vajenke in pomočnice, kadar zagledajo gospodarja ali ga morajo celo spremljati, če jim ukaže kako delo zunaj trgovine.

Dekletova lahkotnost je Tinetu všeč. Tudi sam bi rad stopal tako lahkotno, pa ne more. Paziti mora, da se mu koraki zaradi nekakšne slabosti v kolenih ne zapletejo in da se ne zadene z desno stranjo ob mojstra Čupnika.

Ta slabost v nogah Tinetu ni neznana, saj se ga je lotila vselej, kadar je od daleč zagledal in potem srečal lepo neznanko, o kateri zdaj ve, da ji je ime Adela in da je vajenka v Čupnikovi trgovini. O bog, kako je lepa!

Samo to občutje napolnjuje Tineta, ko izza Čupnikovega hrbita opazuje lepo Adelino telo, ki ga odkriva celo plašč. Visoki boki se tako zapeljivo zibajo, kakor da se je te hoje naučila pri filmskih lepoticah, ki jih pozna tudi Tine, čeprav si jih največkrat lahko ogleduje samo na reklamnih tablah in le redkokdaj v kinematografu, ki je v mestu sedaj, ko so črni ukinili svojega, en sam in ki se bo v kratkem preimenoval v Kino Radio. V ta kino zahaja tudi Tine, kadar nanese, da dobi kako delo pri lastniku in ga ta nagradi z brezplačno vstopnico. Tu človek ne vidi samo nesrečnega, a vselej smešno zabavnega Charlie Chaplina, marveč tudi druge filme, v katerih kažejo svojo lepoto filmske lepotic, kakršna je tudi Lili Putti, ki ji je po obrazu Adela zelo podobna, le da je za Tineta še mnogo lepša.

»O, kaj bi rekla, ko bi vedela, koliko mi pomeni,« se v Tinetove misli zareže vprašanje. Najbrž bi se samo zasmejala in mu rekla, da ima

že fanta, ali pa, da ima fantov, ki se ji ponujajo, na pretek. Še verjetneje pa bi se za njegove besede sploh ne zmenila. Ošabno bi mu pokazala hrbet in mu tako dala vedeti, da zanjo njega sploh ni na svetu. To pa bi bilo huje in bolj boleče, kakor nositi skrivnost svoje ljubezni v sebi, pa čeprav bi ga do smrti žgalo v duši kakor žerjavica. V neki povesti (ne spominja se več, v kateri) je bral, da je nekdo »zgorel od hrepenenja« po nedosegljivem dekletu. Takrat so se mu te besede zdele smešne, zdaj pa mu je, kakor da bi mogle biti resnične.

Zares, ogenj prižiga v njem, čuti ob bežnem pogledu na dekletov hrbet in lase, ki ji valovijo izpod živobarvne svilene rute, kakršne prodajajo v Italiji in kakršne tihotapijo izza meje tudi sem.

Tudi ta ruta, zavezana na drugačen način, kakor si zavezujejo svoje rute tukajšnja dekleta in žene, dela v Tinetovih očeh Adelo za nekaj posebnega, edinstvenega, saj jo ruta, kakor si jo zavezuje, dela lepšo kakor bi jo delal lepo še tako lep dekliški klobuček.

»Kako lep obraz! Kako lepa postava! Kakšne noge!« zardi Tine sramežljivo zaradi prebujene moškosti, kakor da bi to spremembo na njegovem telesu mogel kdo opaziti.

Rad bi se pomiril in pozabil na Adelino vznemirjajočo postavo in hojo. Pogled mu zato zdrzne k reki in čez reko na delavske barake na oni strani, vzpenja se v strmino gore, v belo rano kamnoloma, izluščenega v temnem, s smrekami in bukvami poraslem strmem, na videz skoro navpičnem pobočju.

Čez mesec bodo tam gori začele zeleneti že bukve, si pripoveduje. Dober teden prej, kakor v sončnih pobočjih na oni strani doline.

»Čudno, zares čudno,« si govori in se hoče premotiti z začudenjem, zakaj ne vzbrstijo in ne ozele nijo bukve na sončni strani doline prej kakor bukve v strmih in deloma skalnih pobočjih osojne gore, položene kakor visok ogromen kit, ki je bogvekdaj nasedel in zagradil s svojo ogromnostjo južno stran doline vse do tja dol, kjer se ozki dolinski svet odpre kakor dlan v čudovito pokrajino, obrobljeno s Triglavskim pogorjem in Kara vankami. »Čudno, da pomlad dahne najprej tja, kjer je senca zadrževala zimo najdalj,« bi se rad čudil temu, a kaj ko se vitka debela, gostih, že z mrakom zabrisanih smrek vedno znova in znova spreminjajo v Adelino noge in se začno premikati in pozibavati v Adelini hoji. Šele v bližini Čupnikovega skladišča se pomiri, ko ga udarijo Čupnikove besede: »Ma, si gluha? Čuješ...«

Ga je Čupnik kaj vprašal, se zdrzne ob kratkem mojstrovem sunku.

»Videti si precej klavirno. Najbrž nisi še maličal.«

»Maličal?« se Tine grenkobno nasmehne, kakor da bi Čupnik prav dobro ne vedel, da pri Kosirnikovih niso nikoli maličali in so malico poznali samo po besedi.

»Opotekaš se kakor senca. Zaklji pa niso sence, da bi jih lahko na hrbtu brez truda prenašal.«

»Da, seveda,« se Tine zboji, da se je Čupnik med potjo premislil in da mu bo odpovedal priložnostno delo. Skop je in nič čudnega bi ne bilo, da je med potjo precenil, da bi to delo lahko opravila vajenka sama. In ta vajenka ni samo navadna vajenka, marveč je lepa Adela! Naj ona zaradi Čupnikove skoposti prenaša na svojem hrbtu težke vreče? Ne! Tega ne bo dovolil! Sam se ji bo ponudil, Tineta celo razveseli misel, da bi lahko s svojo ponudbo Adeli dokazal, kako zelo jo občuduje in kako zelo se zaveda, da tako delo ni za dekle. Čupnik zastojkarskega dela ne bo odklonil, se Tine že hoče ponuditi mojstru, da bo delo opravil zastoj, a ga Čupnik prehitil in mu reče, naj gre z njim, da bo najprej nekaj pojedel.

»Tako boš lažje in hitreje delal. Midva z Adelo pa bova medtem pripravila prostor v skladišču,« pravi Čupnik in, ko pridejo do skladišča nasproti tovarne in razkladalne postaje, da ključke Adeli, Tineta pa povabi s seboj v klet pod skladiščem, kjer ima mojster in gospodar eno od svojih treh gostiln. »Mici!« zakliče, ko vstopita, a mu ne bi bilo treba, saj natakara že hiti h gospodarju.

»Dober večer, gospod,« ga pozdravlja. »Za jutrišnji sejem sem že vse pripravila. Vino...« bi rada poročala, a jo Čupnik prekine.

510 000 N din za gradnjo stanovanj upokojencem in invalidom

Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj upokojencev in invalidov pri občinski podružnici Društva upokojencev je reševala in uporabljala namenska sredstva sklada republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SR Slovenije za leto 1967 na osnovi razpisa. Zaradi osvežitve spomina bi želeli v kratkem ponoviti razpis, objavljen v Železarni koncem leta 1966, kjer je komisija seznanila vse interese z določili in pogoji, ki jih predpisuje RZSZ in sicer:

1. Posojila iz omenjenega sklada se v prvi vrsti dajejo za graditev ali adaptacijo domov, namenjenih upokojencem in invalidom.

2. Denar se lahko daje kot posojilo za adaptacijo neprimernih stanovanjskih prostorov in za graditev stanovanj, ki so last upokojencev ali invalidov.

Posojila so omejena z naslednjimi pogoji:

- a) upokojencem in invalidom, ki sami nastopajo kot investitorji, se lahko odobri posojilo do največ 1 milijon S din, če imajo najmanj 30 % lastnih sredstev od predračunske vrednosti z najdalj

desetletno dobo odplačevanja in 2 % obrestno mero,

b) upokojenci — borci NOV pa imajo pri prej navedenih pogojih ugodnost na 20-letno dobo odplačevanja in 1 % obrestno mero.

Po objavi sklepa v 21. številki uradnega lista SRS in na poziv republiške skupnosti socialnega zavarovanja se je pri Društvu upokojencev na Jesenicah takoj oblikovala ustrezna komisija. Komisija je obravnavala 31 prošnje, 22 je bilo ugodno rešenih, 9 pa je bilo zavrnjenih.

Od namenskega denarja iz leta 1966 je bilo razporejeno in izdanega 515.197,34 S din.

Denar je bil porabljen:

- za nakup stolpčarja na Plavžu — 12 stanovanj 255.997,34 N din (samo, da bo delno plačilo ostalo še neporavnano do sprostitev sredstev),

- za dograditev novih stanovanjskih stavb 30.000 N din,

- za adaptacijo raznih prostorov zaradi pridobitve stanovanjskih površin: v družbeni lastnini 93.700 N din, v lastnini občanov 137.500 N din.

Po obrestni meri 1 % je bilo izdanega kredita 120.000 N din, po obrestni meri 2 % pa 17.500 N din.

S podelitvijo kreditov oz. posredovanjem komisije je bilo rešenih 23 stanovanjskih vprašanj, od tega 15 borcem NOV.

Javnost želimo seznaniti tudi, kako in zakaj se je komisija odločila, da bi se namenski denar čimbolj smotrno in koristno uporabil.

Razne sugestije, da bi se iz omenjenega denarja zgradil velik dom upokojencev na Jesenicah, je komisija že na svoji prvi seji soglasno zavrnila. Za zgraditev takega doma, v katerem bi dobilo udobno zavetišče morda 60 — 70 upokojencev, bi praktično porabili ves denar, ki nam je bil namenjen do leta 1970, to je okrog 2 milijona N din. V takem domu (da ga ne imenujemo hotel), je potrebna popolna oskrba: kuhinja, jedilnica, strešno osebje, družabni prostor, zdravniško varstvo, bolniška sestra in seveda upravnik. Ni pretirano, če trdimo, da bi v takem domu znašala mesečna oskrbina za posameznika okrog 800 N din. To bi zmoglo v našem kraju morda samo nekaj izbrancev,

zato bi morala uprava doma iskati interese druge. Lahko bi se celo zgodilo, da bi se dom zaradi nerentabilnosti čez nekaj let zaprl, oziroma preimenoval v gostinsko podjetje, komisiji pa bi ostal samo — spomenik. Tudi z razpisom posojila individualnim interesantom ni bilo omembe vrednih uspehov ker se denar preveč drobi in ne pride skoraj nikjer do izraza.

Po temeljiti razpravi se je komisija odločila, da se ob tesnem sodelovanju z Občinsko skupščino Jesenice odloči za drugačno, boljše rešitev stanovanjskega vprašanja upokojencev. Soglasno je sklenila, da sofinancira skupaj z Občinsko skupščino adaptacije stare šole na Dovjem (udeležba je navedena v razdelilnici). S to adaptacijo je dobila Občinska skupščina Jesenice dva večsobna stanovanja v spodnjih prostorih, upokojenci pa osem garsonjer. Bivališča so morda na prvi pogled videti skromna, vendar naj povemo, da imajo vgrajena nova okna, vrata in pode, so medsebojno ločena in je možnost kuhanja. Sanitarije so higiensko urejene.

Te sobe so zasedli res najpotrebnejši, ki so do tedaj

stanovali v nemogočih prostorih, celo v nekdanji svinjski kuhinji. Ko je med temi SGP Gorica nudilo v nakup novozgrajeni stolpčar na Plavžu, se je komisija odločila, da ga odkupi, seveda zopet s pomočjo Občinske skupščine kot garantom, ker komisiji namenjen denar iz objektivnih razlogov še ni sproščen. Stolpčar ima 12 stanovanj in to: 3 dvosobna, 4 enosobna in 5 garsonjer. Stanovanja so lepa, udobna in komfortna. Stanovalci so se vselili v novembru 1967.

Iz navedene razdelilnice denarja je razvidno, da komisija še ni poravnala vseh obveznosti za nakup stolpčarja, zato smo zaprosili republiški zavod za socialno zavarovanje za čimprejšnjo sprostitev nam namenjenega denarja.

V nadaljnjem delu pa ima komisija že v programu, da odkupi še en blok, ki pa naj bi bil daljši in nižje oblike z okrog 35 skromnimi, vendar udobnimi stanovanji v naselju nad progo.

Pripominjamo, da komisija dela na strogo amaterski podlagi, kjer ni sejnin, dnevnice ali potnin, poštnice pristojbine pa bremene blagajno Društva upokojencev Jesenice. R. A.

Martin Noč

Skupaj z ostalimi naprednimi delavci je dočkal leto 1941. Nekaj časa je bila v njegovi hiši na Javorniku skrita tudi partizanska tehnika, v kateri so ilegalno množili radijska poročila, letake in drugo. Kmalu se je pridružil borcem v naših gozdovih ter se udeležil zgodovinske bitke na Obranci.

Po osvoboditvi je s podvojenimi močmi prišel za delo. Skoraj ni bilo mandarne dobe, da ga v valjarnih profilov ne bi izvolili v samoupravni organ oziroma da ne bi aktivno delal v partijski ali sindikalni organizaciji. V letu 1956 1957 in 1958, ko je bila uveljavljena enoletna mandarna doba, je bil tudi član delavskega sveta železarne Jesenice. Njegovo ime je tesno povezano z delom v organizaciji ZZB NOV. V eni od komisij pri krajevnem odboru ZZB NOV na Javorniku pa je bil tudi v zadnjih letih, ko je bil že močno izčrpan in hudo bolan. Z njegovo smrtjo so družbeno-politične organizacije in še posebej organizacija Zveze borcev ter društvo upokojencev na Javorniku izgubile vestnega in požrtvovalnega člana.

- or

Po dolgotrajni in mučni bolezni je na Javorniku umrl v 64. letu starosti upokojeni sodelavec naše železarne Martin Noč. V družbeno-političnih organizacijah je aktivno sodeloval več kot petinštirideset let. Ko je bil še mlad fant, je rad telovadil, zato je bil tudi med ustanovitelji telovadnega odseka ter njegov načelnik v letu 1924. Dolgo vrsto let je bil član moškega in mešanega pevskega zbora javorške Svobode ter ožji sodelavec Franceta Mencingerja, Edija Giorgionija, Marjana Kavalerja in drugih članov predvojne Svobode, ki so darovali svoja življenja za našo svobodo. Aktivno se je udeleževal tudi v organizaciji SMRJ ter bil v dolgem obdobju tudi zaupnik.

S sporazumi in razumevanjem k reševanju problemov

Deset mesecev obstoja in delovanja beleži komisija za zadeve borcev pri DSŽ. Na svojih sejah, posvetih in razgovorih s predstavniki ostalih družbeno-političnih forumov in služb železarne Jesenice je doslej obravnavala številne vloge, ki so jih prizadeti člani organizacije naslovili nanjo. Nabralo se je za zajetno mapo dokumentacije, ki govori o problemih pri premeščanju, napredovanju, prošnjah za stanovanje, za zaposlitev, za premostitev na ustrežnejše delovno mesto in drugo. Reševanje nekaterih problemov je zaradi specifičnosti istih ter objektivnih zaprek zelo težavno. Težko je vedno najti način, kako pomagati proslu in uskladiti njegove želje z interesi podjetja ter stališči služb in obratovodstev.

Gmotna skrb za borce ima danes zelo različne razsežnosti. Med tem, ko imajo nekateri razmeroma finančno zadovoljive pogoje je pri drugih ravno obratno. To se pojavlja predvsem pri borcih, ki nimajo priznane dvojne delovne dobe pred 9. 9. 1943. imajo pa kup problemov. Ugodnosti, da s 35 leti delovne dobe borci lahko odidejo v pokoj, koristijo predvsem tisti, ki jim zdravje peša in si žele še nekoliko miru in počitka, posebno, če so tudi že dosegli starostno mejo upokojitve. Med njimi pa so tudi primeri borcev, ki ob dosegu te pravice ne smatrajo, da bi morali izpreči. Čutijo še življenske energije in bi želeli v družbi še sodelovati in koristiti s svojimi bogatimi življenskimi izkušnjami. Boleče jih prizadene, če morajo to storiti proti svoji volji in počutijo se nasilno izrinjene iz kolektiva. Upravičeno postanejo zagrenjeni, saj je težko

razumeti, da po letih plodnega prizadevanja in požrtvovalnega dela, kar naenkrat niso več potrebni. Če potem obrat išče še razne motivacije, da bi se jih na vsak način iznebil, je to dvakrat žalostno. Če razmislimo, je v resnici nepojmljivo, da silimo razmeroma mlade in zdrave ljudi v pokoj, ko je vendar ekonomičneje, če si svoje prejeme prislužijo z delom in svojo sposobnostjo. Kako idealno bi bilo, ko bi lahko ta denar, takorekoč vsiljenih pokojnin, ki bi bil prihranjen, namenili za zdravje tistih borcev, ki so potrebni večje pozornosti in nege, kakor jo uživajo sedaj. Mnogim bi bile potrebne toplice, zdraviliško zdravljenje (zdravilišča pa samevajo prazna in nikomur koristna), termalne kopeli, klimatsko zdravljenje in drugo.

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice je v soglasju s komisijo za zadeve borcev pri

DSŽ predlagal, da bi se del denarja, namenjen za vsakoletno preventivno zdravljenje v obmorskih počitniških domovih železarne Jesenice namenil za topliško zdravljenje. V ta namen je dr. Jensterle, specialist za medicino dela pri obratni ambulanti Železarne prevzel obvezo, da pregleda vse borce, zaposlene v Železarni in ugotovi njihovo zdravstveno stanje. Po podatkih o zdravstvenem stanju doslej že pregledanih borcev, ki jih bo posredovala splošna bolnica na Jesenicah, bo od slej skrbel za zdravniške preglede bivših borcev NOV ter njihovo nadaljnje zdravljenje.

Pričakujemo, da bo tudi prednostna lista borcev — proslincev za stanovanja urenila vrstni red, po katerem bodo obravnavani in reševani predvsem najbolj pereči problemi, čeprav je že težko zagovarjati dejstvo, da nekateri na rešitev čakajo že leta zaman in da to ni docela opravičljivo niti spričo nenehne stanovanjske krize, ki jo še vedno nismo preboleli. Po podatkih stanovanjske komisije pri ŽJ je med vlogami za reševanje 76 primerov članov ZZB NOV, kar je vsekar visoka številka, čeprav moramo istočasno upoštevati, da so tu zajeti tudi tisti, ki so bili pred časom že enkrat rešeni, pa je sedaj stanova-

VSEBINA:

- Na podlagi 48. člena statuta občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske št. 13-94/64) je Skupščina občine Jesenice na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti, dne 27/3-1968 sprejela

SMERNICE
RAZVOJA GOSPODARSTVA IN DRUŽBENIH
SLUŽB TER PROGRAM KOMUNALNIH IN-
VESTICIJ ZA LETO 1968

I. Smeri razvoja gospodarstva

Izhajajoč iz že sprejetih ocen in stališč (obravnava »Analize podatkov periodičnih obračunov delovnih organizacij v občini Jesenice za obdobje januar—september 1967« in »Analize razvoja gospodarstva občine Jesenice v letu 1967 ter možnost in smeri razvoja v letu 1968« v skupščini, svetih in zborih volilcev) ugotavlja Skupščina občine Jesenice, da je glavna naloga gospodarskega razvoja v 1968 letu pospešiti rast in učinkovitost gospodarstva občine ob intenzivni odstranitvi notranjih pomanjkljivosti v razvoju in gospodarjenju.

Pospešeno rast in učinkovitost gospodarstva občine je treba opirati predvsem:

— na integrativnejša prizadevanja samih delovnih organizacij za širše izkoriščanje možnosti, ki jih dajejo poslovna sodelovanja in integracijski procesi;

— na povečanju vpliva strokovnega dela v tehnoloških procesih, v vodenju in organizaciji dela ter tržni raziskavi;

— na nenehni analizi in ukrepanju na področju proizvodnih in drugih poslovnih stroškov;

— na hitrejši modernizaciji obstoječih kapacitet in na investicijah za odpiranje novih obratov za finalizacijo proizvodov Železarne, ki za gospodarstvo občine Jesenice predstavlja zelo pomembno komparativno prednost;

— na nenehno naraščanje produktivnosti dela in akumulacije podjetij ob vse večjem uveljavljanju samoupravnih odnosov in delitve po uspehih dela;

— osnovo za dinamičnejši razvoj gospodarstva komune naj predstavlja tudi nadaljnje povečanje blagovnega in neblagovnega izvoza, hitrejši vskajevanje gospodarske aktivnosti s spremembami povpraševanja na

domačem trgu ter odstranjevanje vzrokov ne-likvidnosti podjetij.

Ob upoštevanju gibanja in razvoja gospodarstva občine v 1967 letu in analize možnosti nadaljnega razvoja ter ob upoštevanju že prisotnih in zelo močnih prizadevanj gospodarskih organizacij za uspešnejše gospodarjenje, je v 1968 letu realno pričakovati porast družbenega bruto proizvoda (celotni dohodek) komunne za okoli 9,4 % in sicer v družbenem sektorju gospodarstva za cca 9,5 % (družbeni sektor brez železarn 7,5 %) ter v zasebnem sektorju za okoli 5—6 %.

V Železarni Jesenice se bo predvidoma v 1968 letu ob uspešni odstranitvi lastnih notranjih pomanjkljivosti (prepočasno prilagajanje potrebam tržnega gospodarjenja, pomanjkljiva organizacija dela, neupoštevanje dogovorjenih in z naročilom definiranih pogojev prodaje zlasti pa dobavnih rokov in kvalitet itd.) in odstranitvi negativnih zunanjih činiteljev gospodarjenja (nekoordiniran uvoz železarskih proizvodov in neustrezna carinska zaščita) ter ob večji vključitvi podjetja v mednarodno delitev dela povečala realizacija proizvodov podjetja za okoli 10 %. Ena bistvenih nalog Železarne Jesenice v 1968 letu je tudi vspodbujanje, pospeševanje in realizacija ustreznih in ekonomsko upravičenih integracijskih procesov slovenskih železarn. V letošnjem letu bosta aktivirani valjalna žice in druga elektropeč. Prioritetna investicija v l. 1968 je gradnja II. faze aglomeracije. Podjetje bo prav tako letos dobavilo in montiralo določeno opremo.

Industrijske poslovne enote s sedežem izven občine Jesenice bodo v 1968 letu povečale realizacijo za okoli 5%—6% ter realizirale naslednje investicije: LIP Bled — spojitev mizarskih delavnic, sušilna lopa in dvigalo; Izolirka Ljubljana — prva faza rekonstrukcije obrata (proizvodna hala in strojna oprema).

V zasebnem sektorju kmetijstva se predvideva porast proizvodnje za 5 %. V 1968 letu je treba nadaljevati s preusmeritvijo in specializacijo proizvodnje v tej dejavnosti oziroma je treba nadaljevati z delom na sedanjih vzornih kmetijah ter v preusmeritev zajeti tudi ostale zainteresirane kmetije. Kot preusmeritev je smatrati predvsem prehod na pašno košno rabo travinja. Za uspešnejšo preusmeritev je nujno, da občinska skupščina

Številka: 30-01/68-2
Datum: 27/3-1968

Predsednik
Franc ŽVANČIČ

PREGLED

dohodkov in razporeda dohodkov proračuna
občine Jesenice

DOHODKI		Znesek
1. vrsta — Prispevki		5,204.910
2. vrsta — Davki		4,016.600
3. vrsta — Takse		660.000
5. vrsta — Dohodki po posebnih zveznih predpisih		1,600.000
6. vrsta — Dohodki organov in razni drugi dohodki		147.867
8. vrsta — Prenešana sredstva		107.573
Skupaj dohodki		11,736.950

RAZPORED DOHODKOV

RAZPORED DOHODKOV		Znesek
01 —	Dejavnost šol	260.000
02 —	Kulturno prosvetna dejavnost	164.200
03 —	Socialno varstvo	1.012.000
04 —	Zdravstvena zaščita	276.000
05 —	Komunalna dejavnost	1.034.000
06 —	Delo državnih organov	3.299.400
12 —	Dejavnost družbeno političnih organizacij in društev	235.000
13 —	Negospodarske investicije	1.423.900
14 —	Gospodarski posegi	104.000
16 —	Proračunske obveznosti iz prejšnjih let	1.000.380
18 —	Nerazporejeni dohodki	188.000
Skupaj sredstva razporejena v določenem znesku		8.996.880

Izloženo v sklade:

— sklad za kulturo in prosveto	370.000
— sklad za telesno vzgoj. dejav.	281.000
— za osnovno dejavnost krajev- nih skupnost	160.000
— vlaganje v rezervni sklad	99.070
Skupaj sredstva razporejena v % od dohodkov	910.070

Izloženo na posebne račune:

— Sredstva za urejanje mestnih zemljišč	1.600.000
— Komunalne takse	230.000
Skupaj razporejeno v posebne račune	<u>1.830.000</u>

SKUPAJ DOHODKI ZA RAZ-
PORED

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
SKUPŠČINA OBČINE JESENICE

Oddelek za gospodarstvo, gradbene
in komunalne zadeve

Skupščina občine Jesenice je na seji obeh zborov, 21. decembra lani, sprejela odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Odlok je bil objavljen v 29. številki uradnega vestnika Gorenjske v decembru 1967.

Po tem odloku so od 1/1-1968 dalje zavezanci prispevka tudi vse fizične osebe, torej vsi lastniki zemljišč, zasebnih hiš in vsi nosilci stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih na območju mesta Jesenice in na območju nacionaliziranega ožjega gradbenega okoliša oz. na območju, ki ga zajema urbanišči načrt.

Da bi pristojni upravni organ lahko izdal
odločbo in pravilno odmeril prispevek

P O Z I V A M O

1. vse lastnike in upravitelje zasebnih hiš, da do 30/4-1968 prijavijo osnove za odmero prispevka in hkrati še odgovore na ostala vprašanja na prijavi;
2. zavezanci, ki stanujejo v družbenih stanovanjih in katerih dohodki skupaj z dohodki ostalih članov družine so manjši od 500 N din na člana družine mesečno, da izpolnijo prijavo, ki jo bo vsakemu nosilcu stanovanjske pravice izročil pobiralec stanarine ter jo do 3/5-1968 vrnejo inkasantu.

Obrazce za prijavo dobe zavezanci na se-
dežu svoje krajevne skupnosti skupno z na-
vodili in izvlečkom iz odloka o prispevku.

Zavezanci, ki do določenega roka ne bodo prijavili osnov za odmero prispevka, bo odmero opravil pristojni organ na stroške zavezanca.

Vsa potrebna pojasnila daje oddelek za gospodarstvo, gradbene in komunalne zadeve Skupščine občine Jesenice.

Številka: 420-014/65-2

Datum: 2/4-1968

V. d. načelnika
Karel Frančeškin

vsaj delno oprosti plačevanja davka vzorne kmetije. Prav tako je nujno organizirati presmeritveno skupnost.

V gozdarstvu se letos predvideva manjša sečnja kot lani za 22 %. Glede na sektor lastništva pa je sečnja planirana takole: zasebni gozdovi 21.400 bruto m³ lesne mase ali 0,5 % manj kot lani; družbeni gozdovi 9.150 bruto m³ lesne mase ali 48,2 % manj kot lani.

V gradbeništvu je pričakovati manjšo realizacijo kot lani za okoli 8 %. V tej panogi bodo letos izvršene priprave za izgradnjo (morda tudi sama izgradnja) novega obrata za proizvodnjo gradbenih elementov. Investitor je SGP Sava, vendar bo pri tem prišlo do poslovnega sodelovanja s tujim partnerjem, ki bo istočasno soinvestitor.

V prometu je planirano povečanje realizacije za okoli 11 %, pomembnejša investicijska dela pa so: Ljubljana transport — javne garaže med Hotel Pošto in Ljubljano transportom okoli 120 boksov, 4 avtobusi in povečanje tovornega parka; ZŽTP Ljubljana — nova kotlarna na železniški postaji Jesenice ter novi razdelilec v kretniški postojanki I in II na postaji Jesenice.

Po predvidevanjih bo letos imel promet (realizacija) v trgovini počasno tendenco porasta. Celotni dohodek bo predvidoma porasel za 5 %—6 %. Na območju občine Jesenice obstojajo zelo ugodne in do sedaj slabo izkoriščene možnosti za občutno povečanje gostinskega prometa, zato se priporoča obsežnejše in boljše poslovno sodelovanje med Železarno Jesenice (prodaja — nabava) in PE Universal. Prav tako so tudi nujne nove in ustrežnejše oblike poslovnega sodelovanja med PE Universal in matičnim podjetjem Kovinotehna Celje oz. med Universalom in drugimi grosisti. Realizacija smernic srednjeročnega družbenega plana občine v tej dejavnosti zahteva še:

— boljšo organizacijo maloprodajne mreže na pomembnejših turističnih točkah;

— odpiranje integracijskih procesov v tej dejavnosti in večje sodelovanje trgovine s proizvajalci ter povečanje obratnih sredstev iz lastne akumulacije. Skladiščno prodajne kapacitete na območju občine bodo letos znatno povečane in sicer:

— TP Zarja: prodajalna stanovanjske opreme in mlečna restavracija v trgovski stavbi na C. m. Tita št. 1 Jesenice;

— TP Delikatesa: trgovski stavbi v Mojstrani (samopostrežna) in na Tomšičevi cesti na Jesenicah;

— TP Rožca: trgovski paviljon (samopostrežna) v Bokalcvi ulici na Jesenicah in povečanje kapacitet pri Čufarju na Jesenicah;

— TP Universa: prodajalna v trgovski stavbi na C. m. Tita št. 1 in izgradnja pokritega skladišča na plavškem travniku;

— v gradnji je in bo leta 1969 dograjena nova velika trgovina pred železniško postajo na Jesenicah;

— predvideva se še izgradnja bencinskih črpalk v Ratečah, na Korenskem sedlu in Jesenicah — investitor Petrol Ljubljana;

— v bližnji prihodnosti se prav tako planira izgradnja paviljona za prodajo drobne kmetijske mehanizacije in traktorjev na Jesenicah — investitor Slovenija avto in inozemski poslovni partner.

Celotni dohodek oziroma realizacija v gostinsko-turistični dejavnosti se bo predvidoma letos v primerjavi z realizacijo 1967 l. povečala za okoli 7,0 %. Pričakovati je, da bo struktura v delitvi celotnega dohodka nekaj ugodnejša kot lani. Glede na dokaj nizko akumulacijo v tej dejavnosti, je nujno, da občinska skupščina tudi letos določi minimalne obresti od poslovnega sklada (1 %) in na ta način prispeva k povečanju sredstev za modernizacijo in razširjeno reprodukcijo turističnih gospodarskih organizacij.

Ena bistvenih in stalnih nalog delovnih organizacij v gostinsko-turistični dejavnosti občine je, da s povečanjem obsega in kvalitete vseh vrst gostinsko-turističnih uslug, z ustvarjanjem pogojev za povečanje turističnega prometa, z boljšo povezavo vseh oblik turizma kot so tranzitni, počitniški, gorski, lovski, ribiški, obmejni in zdraviliški in ne nazadnje z izboljšano kvalifikacijsko strukturo zaposlenih bolj intenzivno izkoriščajo ugodne pogoje za razvoj turizma. Pri tem je vsekakor zelo pomembna večja angažiranost turističnih društev, trgovine in celotnega prebivalstva občine.

Ob večjih in bolj vsklajenih naporih vseh činiteljev, ki sodelujejo v turizmu, je v 1968 letu pričakovati povečanje števila gostov za 5,7 %, pri čemer se bo predvidoma povečalo število tujih gostov za cca 12,2 %, domačih pa za 1,3 %. Število prenočitev pa naj bi se povečalo za 3 % in sicer prenočitve domačih gostov za 0,9 % ter prenočitve tujih gostov za 7,3 %.

Investicijska dejavnost in nadaljni razvoj turizma v 1968 letu bosta potekali takole:

— GTP Gorenjka: gradnja novega hotela v Kranjski gori (z ustreznim poslovnim sodelovanjem drugih partnerjev);

— GP Hotel Pošta: gradnja nove restavracije na Plavžu;

— Hotel »Franc Rozman« Martuljek: podjetje bo ob realizaciji ustrezne integracije (Ljubljana transport — poslovna enota Jesenice) izgradilo smučarsko vlečnico v Martuljeku, opremilo nočni lokal (bar) ter izvedlo manjša investicijska dela na ogrevalnih napravah;

— Putnik Beograd: gradnja hotelsko restavracijskega objekta skupno s turistično poslovalnico in prodajalno spominkov na obmejnem prehodu Rateče;

— usposobitev objekta bivše postaje milice v Ratečah v restavracijsko prenočitveni objekt (Sekretariatu: za notranje zadeve SRS, ki je lastnik je predlagano, da objekt prepusti občini za ustrezno kompenzacijo v Kranjski gori; realizacija te investicije je torej odvisna od stališča Sekretariata, ki je lastnik stavbe;

— Turistično društvo Mojstrana: gradnja smučarske vlečnice v Mojstrani in

v N din

HORTIKULTURA	Predrač. vrednost	Viri finansiranja				Opomba
		prisp. za komun. zemljišč.	prora. prisp.	prora. čun	drugi viri	
— nadaljevanje del na Jesenicah do Javornika — Kult. doma	25.000	25.000	—	—	—	
— ureditev Plavža	20.000	20.000	—	—	—	
— nove manjše ureditve v Kr. gori	5.000	5.000	—	—	—	
SKUPAJ hortikultura	50.000	50.000	—	—	—	
ELEKTRO-ENERGETSKO OMREŽJE IN JAVNA RAZSVETLJAVA						
— ureditev razsvetljave pri podvozu na C. br. Stražišarjev	10.000	—	—	10.000	—	
— javna razsvetljava-tokovina in vzdrževanje	200.000	—	—	200.000	—	
— transformatorska postaja na Hrušici	48.000	—	—	—	48.000	
— RTP Završnica	140.000	—	—	—	140.000	
— KBV RTP Jesenice — Podmežaklja	40.000	—	—	—	40.000	
— KBV odcep za TP Žirovnica	49.000	—	—	—	49.000	
— TP Plavž	16.000	—	—	—	16.000	
— TP Gozd — weekend	42.000	—	—	—	42.000	
— TP Mojstrana — Triglav	48.000	—	—	—	48.000	
— TP Žirovnica	35.000	—	—	—	35.000	
— razno (transf. 10/04 KV, katod. odvod. 35 in 10 KV i. dr.)	52.000	—	—	—	52.000	
— investicijsko vzdrževanje	200.000	—	—	—	200.000	
SKUPAJ elektro-energetsko omrežje in javna razsvet.	880.000	—	—	210.000	670.000	
PTT OMREŽJE						
— polaganje kabla na sektorju Kranjska gora — Planica — PTT Kranj	400.000	—	—	400.000	—	Imajo kabel, iščejo še kredit za stroške polaganja
SKUPAJ PTT omrežje	400.000	—	—	400.000	—	
OSTALO						
— za drobno komunalno dejavnost Krajev. skupnosti	200.000	—	—	200.000	—	
— načrti: urbanistični, geodetski, zazidalni	400.000	—	—	400.000	—	
— izgradnja žal na Bl. Dobravi	300.000	—	—	150.000	—	150.000 pa smo že plačali v l. 1967
— ureditvene dela v stanovanjskem naselju Plavž — I. faza	300.000	100.000	—	—	200.000	sofinansiranje HS Plavž
SKUPAJ	1.200.000	100.000	—	750.000	200.000	
REKAPITULACIJA						
— ceste	8.075	850.000	300.000	—	6.625	
— mostovi	285.000	—	160.000	—	—	
— vzdrževanje cest	480.000	—	—	480.000	—	
— cestni znaki, pločniki, avtobusna postajališča	123.000	—	—	123.000	—	
— kanalizacija	325.000	50.000	—	45.000	165.000	
— vodovod	790.000	—	—	—	790.000	
— hudourniki in vodno gospodarstvo	1.750.000	—	400.000	—	890.000	
— hortikultura	50.000	50.000	—	—	—	

v N din					
MOSTOVI	Predrač. vrednost	Viri finansiranja			Opomba
		prisp. za komun. zemljiš.	prora- čun	drugi viri	
1 novogradnja mostu pri Mojstrani	250.000	—	125.000	—	druga polovi- ca bo plač. v letu 1969
2. popravilo mostu na Sp. Plavžu preko železni. proge	35.000	—	35.000	—	
SKUPAJ MOSTOVI	285.000	—	160.000	—	
JAVNA SNAGA, VZDRŽEVANJE CEST IN ZIMSKA SLUŽBA					
Javna snaga	180.000	—	—	180.000	—
vzdrževanje cest IV. reda	150.000	—	—	150.000	—
zimsko oranje in čiščenje snega	150.000	—	—	150.000	—
SKUPAJ	480.000	—	—	480.000	—
CESTNI ZNAKI, PLOČNIKI IN AVTOBUSNA POSTAJALIŠČA					
— obeležje prom. znakov v mestu	8.000	—	—	8.000	—
— obeležje prom. cest v mestu z belo barvo 2x	15.000	—	—	15.000	—
— ureditev pločnikov v sa- mem mestu Jesenice od hotela Korotan do hotela Pošta	100.000	—	—	100.000	—
SKUPAJ	123.000	—	—	123.000	—
KANALIZACIJA					
— ureditev kanalizacije v na- seljih Selo, Zabreznica, raz- iskave in načrti	45.000	—	—	45.000	—
— ureditev kanalizacije na odseku Zdravstveni dom — načrti, pripravljala dela	50.000	50.000	—	—	—
— kanalizacija na Bl. Dobravi	230.000	—	—	—	165.000
SKUPAJ kanalizacija	325.000	50.000	—	45.000	165.000
VODOVOD					
— nadaljevalna dela na vodu Peričnik	400.000	—	—	—	400.000
— ureditev vodovoda v Rate- čah »Putnik«	290.000	—	—	—	290.000
— obnova in popravilo obsto- ječih vodov	100.000	—	—	—	100.000
SKUPAJ vodovod	790.000	—	—	—	790.000
HUDOURNIKI IN VODNO GOSPODARSTVO					
— obrežno zavarovanje Save v Podmežaklju	710.000	—	150.000	—	350.000
— zaščitna dela na obrežju pri mostu čez Savo iz pod- voza, leva in desna stran	350.000	—	250.000	—	—
— obrežno zavarovanje hudo- urnika Jeseniščica	100.000	—	—	—	100.000
— zavarovanje cevovoda iz Peričnika	200.000	—	—	—	150.000
— ureditev hudournika Hladnič	220.000	—	—	—	220.000
— zavarovanje obrežja Save v Martuljku	20.000	—	—	—	20.000
— ureditvena dela na hudour- niku Ukova	150.000	—	—	—	50.000
SKUPAJ hudourniki in vod. gosp.	1.750.000	—	400.000	—	890.000

— Žičnica Vitranc: izdelava projekta za kompleks žičnic Vršič (sedežnica od koč na Gozdu do Vršiča, gondolska žičnica z Vršiča na Mojstrvko in dve vlečnici) in vlečnica v Kr. gori;

V obrtni dejavnosti je v letošnjem letu pričakovati povečanje realizacije od proizvodnje in uslug za okoli 5 %. Za modernizacijo obrtne dejavnosti bo investirano v letu 1968 nekaj več kot 2,6 milijonov N din in sicer:

— Mesarsko podjetje: I. faza izgradnje klavnice, izgradnja mesnic na Plavžu in v Žirovnici, adaptacija mesnic v Kranjski gori in Ratečah.

— KOOP Mojstrana, Lesno galanterijski obrat, Komunalni servis, Kovinoservis in Kroj bodo realizirali manjše izpopolnitve strojne opreme.

V letu 1968 se bo predvidoma v komunalno stanovanjski dejavnosti realizacija povečala za 88 % in sicer pri Komunalno obrtnem podjetju za 165 %, pri Vodovodu za 8,0 % ter pri Stanovanjskemu podjetju za 6,8 %. Porast realizacije v komunalnem obrtnem podjetju sioni na aktiviranju novih kapacitet — to je obrat za predelavo kovin, ki je letos začel obratovati. Celotna proizvodnja tega obrata sloni na predelavi proizvodov Železarne Jesenice, tržišče za plasma izdelkov pa je raziskano in zagotovljeno. Podjetje predvideva letos še razširitev obrata in sicer II. faza proizvodne hale ter oprema za izdelavo armaturnih plošč.

V letošnjem letu je pričakovati povečanje blagovnega izvoza za 10 % do 15 %. Glede gibanja nominalnih osebnih dohodkov pa se pričakuje tendenca počasnega porasta. Na področju osebne potrošnje je letos nujno doseči tudi povežavo uresničevanja načela delitve po uspehih dela s politiko takih razmerij med akumulacijo in osebnimi dohodki, ki bo ustrezala razvojnim potrebam posameznih gospodarskih organizacij. Ob upoštevanju poslovanja z izgubo zaradi nekritičnih osebnih dohodkov v 1967. letu (cca 10,8 milijonov N din), je možno letos pri povečanju celotnega dohodka za cca 9,4 % povečati osebne dohodke za okoli 3—5 %; pri tem pa bo Železarna Jesenice poslovala na meji rentabilnosti, medtem ko ostalo gospodarstvo lahko poveča akumulacijo za 9—13 %.

V 1968. letu se bo predvidoma zaposlenost povečala za okoli 0,68 %, pri tem pa se predvideva povečanje zaposlenosti v gospodarstvu občine za 0,75 %, v negospodarskih dejavnostih pa je pričakovati v globalu nespremenjeno število zaposlenih. Možnosti novega zaposlovanja v sektorju kmetijstva in gozdarstva so omejene in se v teh dejavnostih predvideva stagnacija zaposlenosti. Poprečno število zaposlenih se prav tako v globalu ne bo bistveno spremenilo tudi v industriji in gradbeništvu. V vseh ostalih gospodarskih panogah pa se v letošnjem letu kažejo možnosti širšega zaposlovanja kot 1967. leta. Tukaj gre predvsem za možnosti povečanja števila zaposlenih v komunalno stanovanjski dejavnosti

za 12,8 %. Prav tako obstajajo možnosti za povečanje zaposlenosti v prometu za 2 %, v trgovini za 2,3 %, v gostinstvu in turizmu za 2 % ter v obrti za 2,4 %. Tudi s hitrejšim razvojem dejavnosti, ki temeljijo na delu z individualnimi produkcijskimi sredstvi v zasebni lasti, je treba ustvarjati pogoje za postopno in gospodarsko opravičeno povečanje zaposlenosti.

Letos bo investirano v modernizacijo obstoječih in v nove kapacitete gospodarstva komune okoli 75,6 milijonov N din, kar je v primerjavi z realiziranimi naložbami v l. 1967 za 5 % več. Predvidena tehnična struktura investicij je: gradbeni objekti 51,8 %, oprema 41,3 % in ostalo 6,9 %; predvidena struktura virov financiranja pa je: lastna sredstva 53,4 % in drugi viri 46,6 %. Od celotnega planiranega zneska investicij odpade na: industrijo 53,6 milijonov N din, gozdarstvo 195 tisoč N din, gradbeništvo 650 tisoč N din, promet 3,9 milijonov N din, trgovina 9,9 milijonov N din, gostinstvo 3,4 milijonov N din, obrt 2 milijona N din in druge dejavnosti gospodarskega značaja 2 milijona N din.

V letošnjem letu bo predvidoma v družbenem sektorju zgrajeno (dokončano) za trg 192 stanovanj in sicer: SGP Sava 62 stanovanj, Gradis 52 stanovanj ter Gorica 48 stanovanj. Letos bo pravi tako z adaptacijami starih stanovanjskih in nestanovanjskih prostorov pridobljeno 20 sodobnih stanovanj in okoli 24 samskih sob. V zasebnem sektorju je pričakovati, da bo dograjeno 25 stanovanj. Neto razpoložljiva sredstva (brez anuitet) v delovnih organizacijah za nakup stanovanj v 1968. letu znašajo okoli 5.931.000 N din.

V proračunu občine Jesenice bo v 1968. letu zagotovljeno 150.000 N din za financiranje osnovne dejavnosti in 200.000 N din za financiranje drobne komunalne dejavnosti krajevnih skupnosti. Ta sredstva bodo razdeljena takole:

Krajevna skupnost	% oz. znesek sredstev za osnov. dejav.	% oz. znesek sredstev za komun. dejav.
Rateče	8 % = 12.000	7 % = 14.000
Kranjska gora	7 % = 10.500	8 % = 16.000
Mojstrana	11 % = 16.500	11 % = 22.000
Hrušica	9 % = 13.500	9 % = 18.000
Planina pod Golico	8 % = 12.000	10 % = 20.000
Plavž	7 % = 10.500	3 % = 6.000
Podmežaklja	10 % = 15.000	11 % = 22.000
Sava	8 % = 12.000	4 % = 8.000
Javornik-Kor. Bela	10 % = 15.000	12 % = 24.000
Blejska Dobrava	8 % = 12.000	8 % = 16.000
Žirovnica	14 % = 21.000	17 % = 34.000
Skupaj	100 % = 150.000	100 % = 200.000

II. Smeri razvoja družbenih služb

V skladu z možnostmi in potrebami gospodarstva je potrebno tudi smotrno razvijati in utrjevati dejavnosti družbenih služb. Zato

bo v letu 1968 potrebno proučiti obseg dela in mrežo vseh delovnih organizacij družbenih služb ter ugotoviti njihovo delovno območje glede na usluge, ki jih zagotavljajo tudi drugim občinam. Na tej osnovi naj se ugotovi tudi pravice in dolžnosti drugih občin, ki jih imajo do zavodov, ki opravljajo delo za njihove občane.

Razen tega je potrebno v tem letu ugotoviti kako zavodi gospodarijo z družbenimi sredstvi v smislu racionalnosti in intenzivnosti poslovanja; pri tem je treba zlasti ugotoviti kako zavodi izpolnjujejo svoje delovne programe, ki so osnova za njihovo financiranje. Na tej osnovi je treba tudi proučiti v koliki meri je dohodek in osebni dohodek rezultat uspehov pri delu.

Ves nadaljnji razvoj družbenih služb je potrebno dosledneje uskladiti z materialnimi možnostmi gospodarstva in z razpoložljivimi proračunskimi možnostmi občine.

1. V tem letu bo potrebno ugotoviti samoupravne odnose temeljne izobraževalne skupnosti, da bo le-ta zaživila kot interesna skupnost izobraževalnih ustanov na eni, in občinske družbene skupnosti na drugi strani. Ta skupnost se mora v tem letu usposobiti za usklajevanje vseh interesov izobraževalnih zavodov, delovnih in drugih organizacij o vprašanih vzgoje in izobraževanje. V ta namen je potrebno izoblikovati delitvena razmerja in merila teh razmerij, s katerimi se določajo medsebojne pravice in obveznosti tudi glede financiranja izobraževalnih ustanov.

Sredstva za izobraževanje se bodo tudi v letu 1968 formirala iz ustreznega dela prispevka od osebnega dohodka ter od dela občinskega davka od prometa blaga na drobno. Višino sredstev bo določila občinska skupščina s posebnim predpisom. Z uveljavitvijo tega predpisa in načina formiranja sredstev se bo nadaljeval v pretečenem letu začet sistem formiranja sredstev za šolstvo, ki je v popolni odvisnosti od odnosov in rezultatov gospodarstva.

Ker bo materialna osnova šolstva v celoti odvisna od rezultatov v gospodarstvu, je potrebno izvesti na področju vzgoje in izobraževanja ustrezne organizacijske premike v smeri racionalizacije poslovanja šolskih in drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov.

V ta namen je potrebno hitreje realizirati stališča in priporočila, ki jih vsebuje resolucija občinske skupščine o organizacijskih, ekonomskih in drugih ukrepih na področju šolstva.

Temeljna izobraževalna skupnost naj v tem letu tekoče spremlja in izvaja formiranje sredstev (po 80,00 N din) za investicije v šolstvu, kar izhaja iz pogodbenih samopriskupkov delovnih organizacij.

Razen tega naj pristojni organi v občini pokrenejo vse potrebno, da se za gradnjo šole v Kranjski gori najame premostitveni kredit, da bi se na ta način že v tem letu lahko pričelo z gradnjo objekta.

Poleg rednega programskega dela šolskih ustanov naj se tudi splošno izobraževanje občanov izvaja v večjem obsegu kot doslej. Zato naj delovne organizacije same oziroma

preko delavske univerze povečajo aktivnost družbenega in strokovnega izobraževanja zaposlenih.

2. Otroško varstvo, ki je dobilo v republiškem zakonu realnejšo osnovo, je v letu 1968 potrebno do največje mere utrditi in razširiti njegovo dejavnost.

Občinska skupnost otroškega varstva naj se formira s polnim sodelovanjem in odgovornostjo vseh družbenih faktorjev v občini. Ta skupnost naj v sodelovanju z drugimi odgovornimi in zainteresiranimi ustanovami in delovnimi organizacijami pripravi načrt razvoja otroškega varstva. K uresničevanju teh nalog je potrebno pritegniti tudi krajevne skupnosti, temeljno izobraževalno skupnost kakor tudi šole, ki lahko v največji meri uresničujejo varstvo šolarjev s tem, da postopoma uvajajo celodnevno bivanje otrok v šoli.

Delovne organizacije naj v letu 1968 dejansko pristopijo k povečani skrbi za varstvo otrok svojih delavcev, za kar naj tudi določijo del svojih sredstev, ki bodo služila za povečan obseg dejavnosti otroškega varstva.

Varstvene ustanove, krajevne skupnosti in šole naj v sodelovanju z občinsko strokovno socialno službo ugotovijo vse primere socialno in moralno ogroženih otrok, da se jih bo lahko vključilo v varstvene ustanove oziroma v celodnevno bivanje v šoli. Za te namene naj se zagotovijo tudi potrebna finančna sredstva.

3. Tudi na področju splošnega socialnega varstva naj se v letu 1968 izvaja delo in ukrepa zlasti za tiste dejavnosti, ki so v občinskem statutu in v drugih predpisih določene. Za vse te namene je treba zagotoviti v občinskem proračunu ustrezna sredstva.

Občinskemu skladu za borce se tako kot v pretečenem letu zagotovijo potrebna sredstva za priznavalnina borce NOV. Pristojni organi pa naj s temi sredstvi gospodarno razpolagajo in upoštevajo namene, ki se s temi sredstvi zasledujejo.

Tudi socialne podpore in druge oblike pomoči, ki se dajejo iz občinskega proračuna naj se določajo s polno odgovornostjo in resnično v najbolj utemeljenih in upravičenih primerih.

Pristojni organi naj v vseh primerih določanja družbene denarne pomoči dosledneje izvajajo predpise o razmerju med starši in otroki, da bodo na ta način realizirane medsebojne pravice in dolžnosti, kar se nanaša zlasti na preživilninsko varstvo.

V letu 1968 bo potrebno na področju zdravstva nadaljevati z organizacijskimi premiki v smeri boljšega delovanja in organizacije zdravstvene službe. Zato naj se pospeši izvajanje zakona o reorganizaciji zdravstvene službe v SR Sloveniji. Zdravstveni center naj pripravi program zdravstvenega varstva, pri katerem naj upošteva zlasti zdravstveno varstvo predšolskih in šolskih otrok ter zdravstveno varstvo mater, kakor tudi kompleksno zdravstveno varstvo delavcev v delovnih organizacijah.

Program zdravstvenega varstva na naslednje predvidi strokovno sodelovanje in pove-

zanost med bolnično in izvenbolnično zdravstveno službo.

Zaradi preprečevanja in zatiranja nalezljivih bolezni je potrebno v vseh živilskih obratih zaostri sanitarno nadzorstvo in zboljšati higienske razmere v teh obratih. Dosledneje je potrebno zahtevati od delavcev in podjetij živilske stroke, da opravijo tečaj higienskega minimuma. Razen tega naj se nadaljuje z zdravstveno vzgojnimi delom, ki je bilo začeto v pretečenem obdobju.

4. Tudi na področju kulturno prosvetne dejavnosti je potrebno programsko utrditi pospeševanje in razvoj posameznih dejavnosti. V ta namen pa izdelati objektivnejša merila in kriterije za ugotavljanje potreb in sredstev, s katerimi se posamezne ustanove in dejavnosti financirajo.

Vsi kulturni zavodi in dejavnosti naj s svojim kvalitetnim delom in z ustreznimi metodami pritegnejo čimširši krog občanov in delovnih organizacij kot uporabnikov kulturnih dobrin, še posebno pa naj to velja za mladino in njeno organizacijo.

V tem letu naj se nadaljuje z akcijo za zbiranje sredstev za odkup in restavracijo oziroma spomeniško ureditev Finžgarjeve rojstne hiše

Občinska knjižnica naj v tem letu pristopi k izvajanju nalog, ki jih ima kot matična knjižnica; svojo osnovno dejavnost pa razširi oziroma usmeri tudi na druge oblike kot so: organizacija razstav, literarni večeri, delo z

bralci in drugo. Tudi gledališče »Tone Čufar« naj programsko utrdi svojo dejavnost in razširi obseg svojega dela tudi na območje drugih občin, na ta način, da se z gostovanji vključi v dogajanje gostinstva in turizma.

Na področju telesne kulture bo v tem letu ponovno potrebno proučiti stanje in sprejeti ustrezne smernice oziroma kriterije za način dela in financiranje posameznih športnih in telesno vzgojnih panog. Potrebno je storiti ustrezne ukrepe za masovnejše vključevanje otrok in mladine v telesno vzgojno delo in organizacije, pri čemer je zlasti potrebno proučiti vzroke za stagnacijo dela TVD Partizan.

Telesni vzgoji v šolah je treba posvetiti vso pozornost. V ta namen naj se v tem letu najdejo ustreznejše oblike sodelovanja med šolami in telesno vzgojnimi ter športnimi organizacijami, pri čemer naj šole nudijo vsestransko pomoč. Razen tega naj šole bolj kot doslej z vso zavzetostjo in prizadevnostjo izvajajo predpisani učni načrt telesne vzgoje.

III. Program komunalnih investicij

Za realizacijo programa komunalnih del in investicij bodo v letu 1968 na razpolago predvidena sledeča denarna sredstva:

— sredstva prisp. za uporabo zemljišč	1.600.000 N din
— sredstva komun. prispevka	700.000 N din
— sredstva prorač. vključ. kom. takse	1.530.000 N din
vsega	3.830.000 N din

v N din

CESTE	Predrač. vrednost	Viri finansiranja				Opomba
		prisp. za komun. zemljišč	prora. prisp.	čun	drugi viri	
1. rekonstrukcija ceste I/1a Kino Plavž — Bolnica a) gradbena dela	450.000	300.000	—	—	—	razlika bo poravnana v letu 1969
b) odškodnina cca	200.000	200.000	—	—	—	
2. rekonstrukcija ceste IV. reda Jesenice — Pl. pod Golico, nadaljevanje del I. faza	350.000	350.000	—	—	—	razlika je že plačana v letu 1967
3. Tomšičeva c. I. in II. faza	750.000	—	300.000	—	300.000	
4. nadaljevanje asfaltiranja ceste I/1a na odseku Mojstrana	700.000	—	—	—	700.000	financira Cestni sklad SRS
5. popravilo ceste III. reda v Vrata	45.000	—	—	—	45.000	financira Gozdno gospodarstvo, Bled
6. II. faza asfaltiranja skozi naselje Rateče	80.000	—	—	—	80.000	financira Turist. društvo Rateče
7. rekonstrukcija ceste I/1a Moste v letu 1968/69	5.500.000	—	—	—	5.500.000	fin. Rep. skl. za ceste 4.500.000, Občina 1.000.000 v dveh letih

S skupščine občine Jesenice

Smernice, komunalne investicije in proračun

Na 11. skupni seji obeh zborov Skupščine občine Jesenice preteklo sredo so navzoči odborniki največ časa posvetili razpravi o smernicah razvoja gospodarstva in družbenih služb, programu komunalnih investicij za letošnje leto in proračunu občine Jesenice v letošnjem letu. Razprava o prvih dveh točkah dnevnega reda je trajala več kot tri ure, vendar zato, ker je večkrat zašla na druga področja.

O smernicah razvoja gospodarstva in družbenih služb smo pisali že v prejšnji številki Železarnja. Ob upoštevanju gibanja in razvoja gospodarstva v lanskem letu in možnosti razvoja v bodoče, predvidevajo za 9,4 % povečanje celotnega dohodka v komunah. Povečanje je predvideno v vseh panogah, razen v gradbeništvu, kjer je pričakovati manjšo realizacijo za približno 8 %. Navzoči o smernicah niso imeli posebnih pripomb, zato pa je bila živahnejša razprava o predlogu letošnjih komunalnih investicij v občini. Po daljši razpravi, ki je bila na trenutke celo ostra in neumestna, so potrdili predloženi predlog komunalnih investicij v občini. Po daljši razpravi, ki je bila na trenutke celo ostra in neumestna, so potrdili predloženi predlog komunalnih investicij z nekatere.

rimi pripombami in popravki: Skupščina občine bo z denarjem iz proračuna sodelovala s 36.000 N din pri ureditvi ceste do podjetja Kovinska oprema v Mojstrani. Dokončno naj se letos uredi kanalizacija na Blejski Dobravi, prav tako pa je potrebno prirediti načrte za ureditev kanalizacije v Zirovnici. Podjetje Vodovod naj nadaljuje v delu pri iskanju zajetja pitne vode na Prihodih v Planini pod Golico.

Odborniki obeh zborov SOB Jesenice so se precej časa držali tudi pri razpravi o predlogu proračuna občine Jesenice za letošnje leto. Pri tem je bilo predvsem poudarjeno, da se ocena proračunskih dohodkov razhaja z oceno družbenega plana ter da je vprašanje, če bo mogoče npr. v Železarni realizirati tolikšen dohodek kot je predviden. Prav tako je predvidena

ne 5 % omejitev kot je bila lani, temveč kar 10 % omejitev vseh proračunskih izdatkov. Precej pripomb je bilo tudi glede višine denarja, določenega za delo občinskega komiteja ZM Jesenice. Nekateri so bili mnjenja, da je 41 tisoč novih din glede na dejavnost vsekakor preveč in da naj bi del denarja namenili za podporo borcev NOV. Drugi so bili nasprotno mnjenja, da premalo dajemo za mladino ter da izgubljam vpliv nanjo. Res je, da je vloga in delo občinskega mladinskega vodstva vse premalo čutiti, res pa je tudi, da je denar za mladinsko dejavnost še vedno bolj simboličen ter da ima družba premalo vpliva na aktivnost mladine. Tako se celo dogaja, da se vse večji vplivi drugih, ki znajo pridobiti mlade. Po daljši razpravi so vseeno izglasovali odlok o proračunu občine Jesenice tako, kot je bil predlagan. Občinski proračun za leto 1968 obsega torej 11.736.950 N din. Ta denar pa se deli:

(Nadaljevanje na 10. strani)

Avstrijski invalidi s »sončnim vlakom« na Jesenicah

Letošnje potovanje »SONČNEGA VLAKA«, s katerim humanitarne organizacije republike Avstrije vsako leto popeljejo petsto najtežjih invalidov na daljši izlet, vključuje tudi del slovenskega ozemlja in se bo vlak ustavil tudi na Jesenicah. Ta vsakoletna enotna akcija avstrijskih humanitarnih organizacij zajema najtežje invalide vseh kategorij (invalidi obeh vojn, delovni invalidi, invalidi od rojstva). »Sončni vlak« z avstrijskimi invalidi bo predvidoma, prek Maribora, Celja, in Ljubljane 23. aprila letos ob 17.23 uri, na povratku prispele tudi na Jesenice.

Zaradi ustrezne pozornosti, ki naj bi jo tudi naši občani

posvetili temu dogodku, je predsednik Skupščine občine Jesenice France Žvan v pone. deljek sklical ožji sestanek in razgovor o sprejemu avstrijskih invalidov. Invalidi — goste iz sosednje republike Avstrije bodo na Jesenicah pozdravili poleg predstavnikov občine, učenci obeh jeseniških osnovnih šol s pomladanskim cvetjem in pihalni orkester DPD Svobode Tone Čufar.

Vsekakor pa bo ta dogodek deležen tudi pozornosti ostalih občanov Jesenic, saj bo srečanje z avstrijskimi invalidi poleg humanega značaja pomenilo tudi manifestacijo dobrih sosednjih odnosov med Jugoslavijo in republiko Avstrijo.

Jeseniška bolnica ob 20 - letnici obstoja

Enajstega aprila letos bo poteklo 20 let od dneva, ko so leta 1948 odprli novo bolnico na Jesenicah in jo izročili svojemu plemenitemu namenu. Dvajset let ni kratka doba v življenju človeka in če se ozremo nazaj na tiste dni in jih primerjamo z današnjimi, opazimo mnogo razlik v kvantitativnem in kvalitativnem pogledu.

Zavzeto in z veliko požrtvovalnostjo je kolektiv bolnice premagal množico težav in problemov. Treba je bilo marsikaj dopolniti, žrtvovati mnogo osebnih koristi in zaorati v trdo ledino naše vsakdanjosti in inertnosti. Naši prvi zdravniki so bili pionirji svojega dela in kot vsi pionirji so morali pozabiti nase, na svoje osebne probleme in dajati požrtvovalno bolnici tudi tisti del življenja, ki jim ga nekje drugje ne bi bilo treba.

S postavitvijo tako velikega medicinskega objekta v rajonu, ki je do takrat imel samo ambulantno službo v obliki »stare bolnice« ob Železarni, je bilo treba uskladiti ali povsem znova zgraditi medsebojne odnose med raznimi dejavniki družbeno-ekonomskega življenja, je bilo treba centralno organizirati razne oblike medicinske pomoči. To pa je kolektivu bolnice marsikdaj prineslo hude ure in trde preizkušnje.

Danes se mi, delavci v tej bolnici, z nemalo ponosa lahko ozremo na preteklih dvajset let uspehov in neuspehov, predvsem pa na opravljeno delo. Truda nam ni bilo nikoli žal, niti ko smo osamljeni delali, niti ko so nam nočne ure tekale v operacijskih dvoranah, ob bolniških posteljah, niti ko smo po prevzemu zavoda v svoje roke presedeli ure in ure v sejnihih prostorih.

Ne potrebujemo besednih zahval. Zavedamo se pa, da smo kot zdravstveni delavci mnogo dali svojemu narodu in vsakemu bolniku, ki nas je potreboval.

dr. Stanislav Vilman
predsednik sindikalne podružnice

nje, bodisi postalo premajhno, ker je z leti narasla družina ali pa si žele manjše stanovanje in sedanjega odstopajo sinovom ali hčeram, ki so si že ustvarili svoje družine. Razumljivo, življenje teče svojo pot in v dvajsetih letih je zrastle nova generacija.

Pomemben prispevek k stanovanjski gradnji bo tudi znesek, ki ga je vrnila služba družbenega knjigovodstva gospodarskim organizacijam in to znaša 210.000 N din. Ta denar je železarna Jesenice v celoti namenila za stanovanjsko gradnjo in sicer ga bo vložila kot udeležbo pri gradnji stanovanjskega bloka za borce in invalide NOV ter upokojece, z nazivom »Dom upokojecev«. S tem bi Železarna imela pravico zasesti v tem domu 9 do 10 stanovanj za borce NOV, ostala stanovanja pa bodo dobili borci, ki so pred upokojitvijo ali že upokojeni. V tem domu bo na razpolago skupno 35 stanovanjskih enot.

Vrsta težav se še pojavlja, tako pri uveljavljanju že uzakonjenih pravic kakor utrjevanju politike in odnosov do borcev, ki so često kljub obširnemu slavošpevom, s katerimi jih obsipamo ob raznih proslavah, še vedno prisiljeni iaskati pomoči ter intervencije pri svojih organizacijah, kajti povsod nimajo poslušna za njih težave. To pa tudi ustvarja občutek, da jih mlajša generacija zapostavlja in da jih sedanost prerašča. Morda je nekoliko res, da se nekateri težje prilaga-

jajo nastalim spremembam, ki jih nujno prinaša gospodarski in ekonomski razvoj. Mislim pa, da so predvsem boleče socialne razlike, ki jih tudi v naši družbi ne moremo zanikati, kar je razlog za negotovost in včasih kar upravičene kritike. Nekatere očitke bi morali resneje premisliti in pretehtati. Težko je pozabiti, da so ti ljudje šli v borbo s svojimi ideali, z revolucionarno zavestjo in tešnjo, da uničijo okupatorja in da s koreninami izrujejo vse tiste krivice, ki so tlačile mnoge hlapce Jerneje in Šimne Sirotnike, da bi mali človek postal enak med enakimi!

Ciljev s katerimi smo slikali v času borbe našo prihodnost ne moremo zanikati, saj o njih pojo naše partizanske pesmi. Toda zdi se, da je človek človeku najbližji le tedaj, ko oba gledata smrti v oči. Ko pa smrtno koso za-

menja srp, ki naj bi požel skupno bogato žetev, pozabljam, da je zemlja enako obrodila za vse. In če danes ta enakost ni takšna, kakršno smo prikazovali nekdanj, je tega najmanj kriv tisti borec, ki je v svojem bistvu ostal čisti proletarec, zvest idealom in prežet do zadnjega vlakna z idejami Marxa in Lenina. Tu mislim predvsem tistega, ki si ni prizadeval, da bi se povzpel višje, ampak je bil prepričan, da mu bosta lastni dve žuljavi roki zaslužili dovolj, da si bo na stare dni mirno odpočil — brez strahu za prihodnost!

Na vse to bi morali misliti, kadar obravnavamo človeka. Često bi ga razumeli vse drugače, ko bi se za hip postavili v njegov položaj in gledali na situacijo iz njegovega zornega kota. Marsikatera grenka beseda obtožbe bi ostala neizrečena! MIC

V zadnjem času je bilo precej gozdnih požarov, ki so povzročili precejšnjo gospodarsko škodo, največkrat po malomarnosti ljudi. Gozdovi so naše skupno bogastvo, zato je tudi naša skupna dolžnost, da jih čuvamo (na sliki — naporno in tvegano gašenje gasilca)

Opereta Pri belem konjičku v jeseniškem gledališču

Na Jesenicah ima amatersko uprizorjanje glasbenih odrskih del dolgoletno tradicijo. Že v času med obema vojnama so takratni gledališki in glasbeni ljubitelji z uspehom izvajali različne operete in spevoigre. Tudi v letih po osvoboditvi se temu niso izneverili. Tako smo pretekli teden dočakali tudi premiero znane Benatzkyjeve operete **Pri belem konjičku**.

Res je bilo s pripravo tega prijetnega in priljubljenega dela precej težav. Problemi so bili s pevci, nato z zborom in končno z baletom. Vendar vse skupaj se je s precejšnjo zamudo le srečno končalo in treba je priznati, da so bili vsi napori kronani z lepim uspehom.

Uprizoritev sta pripravila skupaj jeseniška glasbena šola in gledališče Tone Cufar. Prva je prevzela glasbeni del priprav, medtem ko je gledališče opravilo vse ostalo.

Glavne vloge so bile posrečeno porazdeljene med igralce, ki so tudi pevsko nalogo dobro opravili. Protagonistka **Marica Balohova** in **Tonček Dolar** sta bila pevsko in igralsko prijeten par, saj sta izpolnila pričakovanja režiserja in dirigenta. Verjetno Balohovi ne bi škodilo, če bi bila med petjem bolj sproščena. Tudi drugi par, **Darinka Koroščeva** in **Jaka Jeraša**, smo gledali in poslušali z zadovoljstvom. Pokazala sta precej bogat register pevskega in igralskega znanja ter spretnosti. Končno je v pevski vlogi nastopil še **Frank Hiršfelder**, ki pa je bil imeniten predvsem s svojo igralsko kreacijo Stanislava.

Izmed vseh nastopajočih je igralsko nedvomno najbolj izstopal **Franci Pogačnik** v vlogi Kotenine. Lahko rečem, da mu je bila ta vloga, kot pravijo gledališčniki, napisana »na kožo« in jo je zaigral v velikem slogu. V ostalih vlogah so z uspehom nastopili še **Tilka Čimžarjčeva**, **Rudi Mandič** in **Alojz Mrvič**.

Režiser **Srečko Tlič** je uspel

pripraviti gledalce do tega, da so dali tej lahkotni opereti tudi ustrezen ritem. S prijetnimi režijskimi domisljicami je skupaj z igralci omočil avditoriju dve uri prijetne zabave. Nekoliko težav je imel z zborom, ki se kar ni mogel igralsko prav razživeti. Tudi scena je bila Tličovo delo in je avtor s skromnimi sredstvi ustvaril potrebno vzdušje prijetnega penziona ob Bohinjskem jezeru.

Glasbeno vodstvo predstave je imel v rokah **Rado Kleč**. Orkester glasbene šole je pod njegovo taktirko opravil svojo delo solidno ter dobro pripravljen. Dirigentu je lepo uspelo držati v svojih rokah celoten glasbeni del predstave in je soliste, zbor ter orkester zliil v za amaterske razmere dobro delujoč ansambel. Pri pripravi solistov sta kot korepetitorja sodelovala prof. **Silva Gračner** in **Bojan Svetin**. Zbor je nastudiral **Milko Skoberne**.

Nastopilo je tudi šest pesalcev, ki so prijetno poživili dogajanje na odru. Pripravil jih je **Slavko Eržen**.

Celoten vtis z uprizoritve te operete je zelo ugoden in resnično precej boljši kot smo ga glede na celo vrsto težav med pripravi lahko pričakovali. Prisotno občinstvo se je dobro zabavalo in istočasno uživalo nad prijetnimi melodijami, ki so bile mnogim, posebno pa starejšim obiskovalcem, že dobro znane. Zato je prav, da so se naši glasbeni in igralski entuziasti lotili študija tega dela in ga tudi uspešno privedli

do uprizoritve. Številnim jeseniškim ljubiteljem takšnega žarna glasbeno odrskih del pa ne bo žal, če bodo predstavo videli.

Nedvomno spada opereta **Pri belem konjičku** med uspele uprizoritve naše gledališke hiše v letošnji sezoni!

K.

Smeti, odloki in turizem

Minilo je deset prekrasnih sončnih dni od velike športno smučarske prireditve v dolini pod Poncami. Dolina ni ostala zapuščenca. Že teden dni kasneje, pa tudi med tednom, je lepo vreme ponovno privabilo številne smučarje in gledalce v ta gorski svet smučati in gledati še dve športni prireditvi. Vsi, ki so preteklo nedeljo in naslednje dni obiskali »... dolino belo pod Poncami«, pa so bili nemalo razočarani. Pod skakalnicami se jim je namesto bele doline prikazala dolina smeti in odpadkov, ki so ostali že od velike prireditve 24. marca. Ali gre pri nas kljub odlokom in predpisom res lahko vse kar po domače? Občinski predpisi točno navajajo, da prireditelj mora po prireditvi uporabljene prostore počistiti in če tega ne naredi, se kaznuje z denarno kaznijo! Vse je ostalo le na papirju, tako kot že mnogokrat. Čemu potem predpisi, če jih ne izvajamo!

x x x

Človek, ki se je v zadnjih sončnih dneh podal na sprehod po Jesenicah ali proti Hrušici ali Koroški Beli, je s strahom ugotovil, da je vse to območje postalo eno samo veliko smetišče. Ne le, da so ceste in zelene površine postlane s papirjem in drugo navlako od Hrušice do Ja-

Koncert mladinskega zbora srednjih šol

V soboto, 6. aprila se bo ob 19. uri v dvorani TVD Partizan na Jesenicah predstavil s samostojnim koncertom **MLADINSKI ZBOR SREDNJIH ŠOL** pod vod-

stvom zborovodje, glasbenega pedagoga **JANKA PRIBOŠIČA**. Program zbora vsebuje glasbena dela vseh smeri in dob, od renesanse do moderne in narodne pesmi vseh jugoslovanskih narodov. Z uspehi in kvaliteto, ki jo je zbor dosegel doslej in po dosedanjih prizadevanjih zbora računamo, da bo sobotni koncert po kvaliteti presegel vse dosedanje in se približal kvalitetnemu vrhu, kakršnega je mogoče doseči s tako zasedbo in v takih študijskih pogojih.

Zbor, ki je bil ustanovljen pred tremi leti, šteje 80 pevcev, dijakov in učencev iz petih jeseniških srednjih šol oziroma šol druge stopnje in nekaj pevcev iz osnovne šole. Največ je v zboru gimnazijcev. Doslej je imel zbor 44 nastopov, od tega 25 samostojnih koncertov: v Premanuri, na Bledu, v Sisku, v Begunjah, Bohinju, na Koroški Beli, v Planini pod Golico, v Kranju, Gorjah, Radovljici in na Jesenicah. Poleg tega je zbor nastopil še na enajstih proslavah na Jesenicah, na petih komemoracijah, na dveh revijah in enkrat na RTV Ljubljana.

Ob obveznostih, ki jih imajo člani zbora pri svojem študiju, ob dveh ločenih ter eni skupni tedenski vaji in ob številnih javnih nastopih ter nenehni skrbi za dvig kvalitete, nam je dejavnost zbora lahko, v ponos in zgled. Visoko kulturo in zavest dokazujejo tudi pevci vozači, ki se zaradi pomanjkanja denarja na vaje vozijo tudi iz oddaljenejših krajev na svoje stroške. Primer dejavnosti mladinskega zbora srednjih šol je tudi neizpodbiten dokaz, da z ustreznimi pedagoškimi prijemi in motivacijo ter seveda z ustreznimi programsko politiko in strokovnim vodstvom lahko navdušimo tudi današnjo mladino za višje kulturne in duhovne vrednote, kot jih običajno posplošno pripisujemo mladim. Tudi člani zbora se znajo pošaliti in zaplesati, pa vendar so v svojem življenju poiskali pravo razmerje in odnos do resničnih kulturnih vrednot, ki vnašajo v mlado osebnost tudi radost in zadovoljstvo.

To, kar vidimo po naših cestah in nasadih, je slika našega kraja in posameznega občana, pa tudi del naše kulture.

So, kar vidimo po naših cestah in nasadih, je slika našega kraja in posameznega občana, pa tudi del naše kulture.

Smernice, komunalne investicije in proračun

(Nadaljevanje z 9. strani)
N. din

▼ določenem znesku	8.808.880
namenska sredstva prispevka za urejanje mestnih zemljišč	1.600.000
namenska sredstva za vzdrževanje cest IV. reda od komunalnih taks	230.000
▼ odstotku od dohodkov	950.070
nerazporejena tekoča rezerva	188.000
Od denarja, ki se razporeja v odstotkih od dohodkov, je v sklad za kulturo in prosveto predvideno 370.000 N. din, v sklad za telesno-vzgojno dejavnost 281.000 N. din, za osnovno dejavnost krajevnih skupnosti 160.000 N. din ter v rezervni sklad 99.070 N. din, vse seveda, če bo proračun realiziran v predvideni višini.	
V nadaljevanju seje pa so odborniki potrdili še nekaj drugih zadev. Potrdili so od-	

lok o določitvi stopenj za financiranje temeljne izobraževalne skupnosti za letošnje leto. Tako kot je v zakonom določeno tudi odlok določa, da se mimo proračuna občine steka za potrebe šolstva 2 % od osnov, od katerih se plačuje prispevek iz osebne dohodka zaposlenih in 40 odstotkov od ostalih dohodkov proračuna občine.

Na seji so sklenili, da s 1. junijem letos prenehajo ustanoviteljske pravice Skupščine občine Jesenice do Zavoda za izgradnjo športno-turističnih centrov v triglavskem gorstvu s sedežem na Bledu. Zavodu kljub naporu ni uspelo dobiti investitorja, da bi lahko začeli z deli. Zato tudi tak sklep Skupščine občine Jesenice, ki pa bo še poravnala eno četrtino izkazane izgube iz lanskega leta v višini 8.700 N. din ter dodelila za delo zavoda v letošnjem letu 10.000 N. din. Odborniki so še predlagali,

da naj upravni organ do prihodnje seje pripravi pregled, koliko denarja so dale posamezne gorenjske občine za dejavnost omenjenega zavoda.

Navzoči so se tudi strinjali, da Skupščina občine Jesenice z milijonom novih dinarjev sodeluje pri rekonstrukciji ceste Žirovnica — Moste. Celotna preureditev 1.360 m dolgega dela ceste z dvema mostovoma bi veljala približno 5.500.000 N. din, od tega pa 80 % denarja prispeva cestni sklad SRS. Pri tem so še predlagali, da naj bi letos prispevali od predvidene sudeležbe občine 60 %, ostalo pa prihodnje leto ter da naj bi poskušali ta denar dobiti drugje in tako ne okrniti programa komunalnih investicij.

Pomembna je bila tudi razprava o izdaji soglasja za združitev zdravstvenih ustanov. Odborniki so se strinjali, da se s prvim aprilom letos spojijo zdravstveni dom

Jesenice, zdravstveni dom Radovljica, rešilna postaja Jesenice in obratna ambulanta železarne Jesenice v eno ustanovo s skupnim imenom zdravstveni dom Jesenice. Do imenovanja direktorja novega zdravstvenega doma bo kot vršilec dolžnosti te posele opravljal dr. Janko Benedik. S tem je prenehalo tudi delo iniciativnega odbora za operativno izvedbo združevanja zdravstvenih služb na območju obeh občin, katerega naloga je bila priprava potrebne notranje organizacije in sheme novega zavoda.

Na koncu seje so navzoči potrdili tudi nekatere predloge za razrešitev in imenovanje. Predlagano je sicer tudi bilo, da naj bi v dodatni točki razpravljali o znižanju taks za potne liste in vizume, vendar je bila večina mnenja, da je potrebno pripraviti predlog, pa naj bi zato o tem govorili na prihodnji seji.

T. L.

**Dopisujte
v »Železarja«**

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

6. in 7. aprila ameriški barvni CS film TIGRICA, ob 17. in 19. uri.

8. aprila ameriški barvni film VESELA DEKLETA, ob 17. in 19. uri.

9. in 10. aprila ameriški barvni CS film REVOLVERAŠ WACO, ob 17. in 19. uri.

11. aprila ameriški film PETROLEJ, ob 17. in 19. uri.

12. aprila francoski film DEMARKACIJSKA ČRTA, ob 17. in 19. uri.

13. aprila ameriški barvni film POGON BREZ MILOSTI, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

6. in 7. aprila ameriški barvni CS film REVOLVERAŠ WACO, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. aprila ameriški barvni CS film TIGRICA, ob 18. in 20. uri.

10. aprila ameriški film PETROLEJ, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. aprila jugoslovanski barvni film ZBIRALCI PERJA, ob 18. in 20. uri.

13. aprila ameriški barvni CS film ARABESKA, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

6. aprila franc. rom. film ZVEZDA BREZ IMENA.

7. aprila japonski barvni film NA SODU SMODNIKA.

11. aprila ameriški barvni CS film TIGRICA.

13. aprila jugoslovanski barvni film ZBIRALCI PERJA.

Kino KRANJSKA GORA

6. aprila amer. ital. barvni CS film V SENCİ PIŠTOLE.

7. aprila jugoslov. barvni film ZBIRALCI PERJA.

11. aprila ameriški barvni CS film REVOLVERAŠ WACO.

13. aprila ameriški barvni CS film TIGRICA.

Kino ŽIROVNICA

7. aprila amer. ital. barvni CS film V SENCİ REVOLVERJA.

Gledališče

NEDELJA, 7. 4.: ob 20. uri: Cvetko Golar VDOVA ROŠ-LINKA — veseloigra — ZA ABONMA in IZVEN — GO-STOVANJE NA HRUŠICI.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata Javornik II se najlepše zahvaljujem za poslani denar, saj me je pošiljka zelo presenetila, ker vidim, da se tudi nas, ki smo na odsluženju vojaškega roka, sodelavci in sodelavke večkrat spomnite.

Zelim vam čimveč delovnih uspehov!

Sodelavec Emil Krmelj
V. P. 5392/6, Divulje — Split

Personalne vesti

Sprejetih: 138, od tega 36 iz JLA (povratnikov)
Obračunanih: 77, od tega 27 v JLA.

STAROSTNO UPOKOJENI:

FRANC ALIČ, 1911, valjar na 1300 — 40 let v ŽJ, IVANKA CETINA, 1912, GEŽ — 20 let in pol v ŽJ, JOŽE ENDLIHER, 1906, plinska in vodna energija — 41 let in pol v ŽJ, FRANC POLAK, 1903, kamnolom — 24 let in pol v ŽJ, FRANC POTOČNIK, 1912, elektro energija — 17 let v ŽJ, MATEVŽ ZUPAN, 1911, elektro jeklarna — 31 let v ŽJ in JANEZ SKUMAVC, 1915, transport — 28 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

JANEZ GASAR, 1909, žarilnica — 27 let v ŽJ, FRANC NESMAN, 1917, elektro jeklarna — 22 let in pol v ŽJ in KAREL ZORKO, 1918, GEŽ — 17 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI:

Alojz Gajšek, roj. 1942, strojne delavnice — dve leti in pol v ŽJ, Andrej Noč, 1937, HVŽ — 12 let in pol v ŽJ, Rafko Zupan, 1949, žeb. — en mesec v ŽJ in Ivan Stroj, 1920, VEN — 20 let in pol v ŽJ.

Svojem naše iskreno sožalje!

IZKLJUČENI:

Borislav Dinevski, roj. 19. 8. 1938, martinarna, Žujo Gr-

vala, 16. 6. 1938, martinarna, Josip Horvat, 1. 2. 1944, martinarna, Matija Matulin, 21. 2. 1950, HVŽ, Viktor Mazovec, 5. 11. 1923, transport, Miodrag Mihajlovič, 22. 10. 1941, šamotarna, Andrej Petrišič, 28. 9. 1947, HVŽ, Mitar Samardžija, 6. 8. 1941, plavž, Davorin Skumavec, 2. 10. 1946, strojne delavnice, Meho Suhonjič, 15. 8. 1936, profilne valjarne, Franc Vizjak, 19. 11. 1946, HVŽ, Radko Vujančič, 16. 4. 1941, valjarna 2400, Janez Žnidaršič, 26. 5. 1940, transport in Ivan Kastelic, 25. 12. 1937, kadrovski sektor.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in tragični izgubi brata

JANEZA ROBICA
učenca PIŠ

se iskreno zahvaljujem gorskim reševalcem in vsem, ki so nesebično pomagali pri reševanju.

Posebej se zahvaljujem za pomoč sosedom, Planinskemu društvu Martuljk in Jesenice ter PZS, vodstvu, učencem in osebju Železarskega izobraževalnega centra, sodelavcem v Železarni, vsem govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so darovali številne vence in cvetje ter spremlili pokojnika v mnogo prerani grob.

Brat Milan in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi sina in brata

RAFKOTA ZUPANA

se zahvaljujem gorskim reševalcem in vsem, ki so pomagali pri reševanju.

Zahvaljujem se vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in darovali številne vence in cvetje. Hvala Planinskemu društvu Martuljk in Jesenice ter PZS, sodelavcem iz Železarne, govornikom za poslovilne besede, sosedom za pomoč in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Mama Ivanka in
sestra Marta ter
ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi nepozabnega sina in brata

ALOJZIJA GAJSKA

se zahvaljujem vsem za izkazano sočutje, pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zavest, da v težkih dneh nismo bili osamljeni, nam je v veliko tolažbo. Posebno zahvalo smo dolžni najožjim prijateljem pokojnega Lojzeta, odboru in članom PD Javornik — Koroška Bela za organizacijo pogreba, Markeževi in Vengarjevi družini, gorskim reševalcem, dr. Turku in drugim planincem, ki so sodelovali pri reševanju ponesrečenih, sodelavcem za denarno pomoč, godbi in pevci, darovalcem vencev in cvetja, planincem drugih PD, voznikom osebnih vozil, govornikom za poslovilne besede, vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali ali počastili spomin nepozabnega pokojnika.

Žaljujoča mama Ančka,
sestra Rezka z družino
in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični smrti mojega ljubega sina in brata

ANDREJA NOČA

se najlepše zahvaljujem gorskim reševalcem in planincem za ves trud in požrtvovalnost, da bi rešili sina najhujšega. Veliko zahvalo sem dolžna tudi sestanovalcem — družinam: Samar, Miklič, Sorgo in Bratanič, ki so mi ob težkih trenutkih stali ob strani. Najlepša hvala vsem njegovim sodelavcem, prijateljem, planincem, znancem ter kolektivu ŽIC za lepo cvetje, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste mojega draga sina v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti v prerani grob. Prav lepo se zahvaljujem govornikom za tople besede pri pogrebni svečanosti, tako tudi godbi, pevci in lastnikom osebnih vozil.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žaljujoča mama Štefka
in sestra Helena
z družino.

Seminar o prometnem pouku in prometni vzgoji

Novi učni načrt za osnovne šole je leta 1965 vključil prometni pouk, ki se povezano vleče skozi vsa leta šolanja. Š tem je bila šola postavljena pred razmeroma zahtevno nalogo, da učitelji obvladajo prometno področje ter v svojih učencih utrde vednosti o prometnih predpisih do te mere, da otroci ne bodo ne povzročitelji prometnih nesreč niti njihove žrtve. Tej zahtevni nalogi je kmalu sledilo spoznanje, da samo s klasičnimi učnimi sredstvi tako visoke zavesti v prometni disciplini pri otrocih ne bo mogoče doseči.

Zato se je komisija za vzgojo in varnost v prometu pri ONZ Sob Jesenice odločila, da na šoli Tone Čufar financira ureditev prometnega kabineta. Kabinet je opremljen z najsodobnejšimi učili, uvoženimi iz Zahodne Nemčije, nudi pa odlične možnosti za skupinski pouk in skupinsko delo. Številne magnetne figurice, ki predstavljajo udeležence v prometu, popolna elektrifikacija vseh učil in večno utripajoči semafori ter fluorescenčni prometni miličniki in prometna sredstva so naredili iz pouka napeto, nadvse zani-

mivo igro, od katere se otroci le stežka utrjujejo. Pouk je nenadoma postal privlačen, ker je moderen in ker nudi ustvarjalni otrokovi domišljiji tisoč novih možnosti.

Da bi prometni kabinet začeli uporabljati vsi učitelji pa da bi prav tako vsi kar najbolj kvalitetno izvajali ves prometni pouk, kar ga predpisuje učni načrt, hkrati pa na šolah uvedli še posebne dejavnosti za prometno vzgojo naših otrok, je komisija za vzgojo in varnost v prometu organizirala v sredo, 3. aprila 1968, celodnevni seminar za vse učitelje razrednega pouka od 1. do 5. razreda osnovne šole ter za učitelje tehničnega pouka, v katerega je vključen prometni pouk na višji stopnji. Seminarja se je udeležilo 70 prosvetnih delavcev iz vseh šol jeseniške občine. Po po-

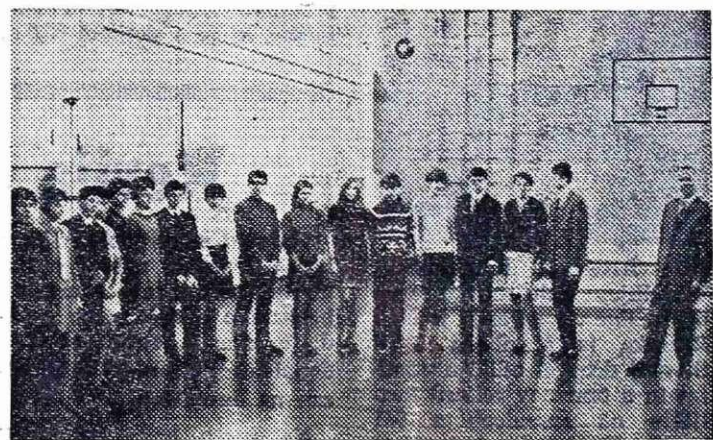
zdravu predsednika komisije tov. Kotnika je predaval Drago Suchy, tajnik republiške komisije za vzgojo in varnost v prometu, o prometni organizaciji in problematiki prometne vzgoje v SRS. Vinko Knoll, svetovalec republiškega zavoda za šolstvo, je razčlenil pouk o prometu v učnem načrtu za osnovne šole. Seminaristi so si nato v dveh skupinah ogledali delo v prometnem kabinetu, popoldne pa so jim predvajali še tri najnovejše filme s področja prometne vzgoje: Na zebri, Pionirska prometna služba ter Ali je vredno tvegati.

Seminar naj bi še bolj poudaril pomembnost prometne vzgoje v šoli, hkrati pa pomagal prosvetnim delavcem, ki se morajo s tem poklicno ukvarjati, pri njihovem delu.

— zk

Jubilanti 50 - letniki

V mesecu aprilu bodo praznovali petdeseti rojstni dan naslednji naši sodelavci: FRANC OMAN, hladna valjarna — 6. aprila, ANTON SREBRNJAK, varnostna služba — 6. aprila, JOŽE ERLAH, profilne valjarne — 8. aprila in PETER KRALJIC, strojno vzdrževanje — 9. aprila. Iskreno čestitamo!

V ponedeljek, 25. marca je bil na Jesenicah v telovadnici osnovne šole plesni turnir. Na tem turnirju je tekmovalo deset parov. Vsako šolo je na turnirju zastopal najboljši plesni par osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine. Prvo mesto je osvojil par osnovne šole Tone Čufar Jesenice.

Kramarjev smuk pod Storžičem

Vsako leto je pod Storžičem v spomin padlega borca Kramarja smuk v izvedbi PD Tržič. Letos je startalo na tej prireditvi prek 85 tekmovalcev. Sneg se je pomaknil zaradi tople in lepe pomladi že više v goro, zato prireditve ni bila na običajnem terenu. Smuk je bil dolg 600 m in je imel 21 vratic. Sneg je bil mehak, zato so imele višje startne številke slabšo prognozo. Kljub temu so bile borbe zelo zagrizene in se opazi iz leta v leto večji napredek tudi pri alpinistih. Jeseniško Planinsko društvo je poslalo močno ekipo devetih članov in tudi ekipa z Javornika je bila številna. Pri tej so se odlikovale zlasti članice.

Tekmovanje je bilo ločeno v kategoriji planincev in alpinistov.

REZULTATI:

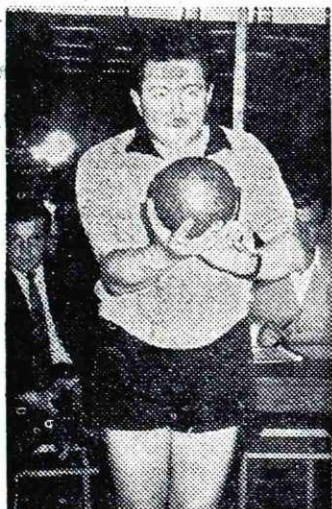
CLANICE alpinistke: 1. Marija Kavar, AO Ljubljana, 59,6, 2. Marička Horvat, AO

Nov rekord kegljišča

V nadaljevanju republiškega tekmovanja v kegljanju na asfaltu sta se v soboto in nedeljo srečali na kegljišču pod Mežaklo ekipi mariborskega Branika in Bresta iz Cerknice. Po pričakovanju je bila v obeh srečanjih ekipa Branika boljši nasprotnik, saj v ekipi nastopata znana reprezentanta Mlakar in Steržaj. Prvi dan je Steržaj dosegel tudi najboljši rezultat z 961 podrtimi keglji, kar je novi rekord kegljišča.

REZULTATI — SOBOTA: Branik 6.752 kegljev (Steržaj 961, Gomolj 863), BREST 6.735 kegljev (Koščak 883, Homovec 886).

NEDELJA: Branik 6.808 (Mlakar 900, Steržaj 898), BREST 6.709 kegljev (Koščak 901, Prešeren 879).

NOV REKORD KEGLJIŠČA
V zadnjem kolu moške republiške lige v kegljanju je član Branika iz Maribora Miro Steržaj dosegel odlični rezultat in s tem nov rekord kegljišča na Jesenicah z 961 keglji. Stari rekord je imel Jože Šlibar z Jesenic z 934 kegljev. Na sliki Miro Steržaj, stalni član državne reprezentance in jugoslovanski kegljač brez konkurenta

Ljubljana, 1.14,4, 3. Cveta Podviz AO Tržič, 1.41,5.

CLANICE PD: 1. Maja Kramar, PD Tržič, 43,6, 2. Eti Kurnik, PD Tržič, 44,2, 3. Olga Vilman, PD Javornik, 46,0, 4. Milica Smolej, PD Javornik, 46,9.

CLANI ALPINISTI: 1. Mišo Jamnik, AO Kranj, 39,5, 2. Janez Koflar, AO Mojstrana, 40,4, 3. Vinko Švab, AO Tržič, 40,5, 4. Janko Krmelj, AO Tržič, 41,0, 5. Klavdij Mlekuš, AO Mojstrana, 41,2, 6. Vili Hladnik AO Tržič, 42,7, 10. Alojz Novak, 47,9, 12. Andrej Fenz, 49,9, 16. Tone Marinšek, 54,0, 18. Iztok Polak, 55,2, 24. Milan Polak, 1.07,1 (vsi AO Jesenice).

CLANI PD: 1. Marko Štancar, 41,9, 2. Uroš Aljančič,

42,0, 3. Aleš Dornik, 42,1 (vsi PD Tržič).

MOSTVA: 1. Tržič 2.04,2, 2. Mojstrana 2.11,9, 3. Jesenice 2.20,7. Uvrstilo se je šest moštev.

Člani jeseniškega smučarskega društva so startali istočasno v Bleibergu v Avstriji na mednarodnem veleslalomu. Proga je bila kratka, toda zaradi razmežanega snega izredno težka. Okoli polovice tekmovalcev od 90 nastopajočih je izpadlo. Od naših sta se uvrstila edino Zidan na 12. mesto in Pesjak na 13. mesto, kar je za oba mlada člana kar dobra uvrstitev. Od Jugoslovancev je bil najboljši član mariborskega Branika Gazvoda, ki se je uvrstil na tretje mesto.

-il

Rekordna udeležba jeseniških tekačev na tekmovanju za »Istaničev memorial«

V nedeljo so se v dolini pod Poncami zadnjič v letošnji sezoni pomerili slovenski tekači na tekmovanju za »Istaničev memorial«. Prekrasno vreme je poleg številnih tekmovalcev privabilo v Planico tudi veliko izletnikov in smučarjev, ki so lep sončen dan izkoristili za sončenje in smučanje. Tako številni obisk iz vseh krajev Gorenjske, predvsem pa z Jesenic, je Planica doživela samo še preteklo nedeljo, ko so bili na programu skoki za pokal »Kongsberg« in »memorial Janeza Polde«. Rekordna je bila tudi udeležba jeseniških tekačev, ki se jih je kar 26 zbralo na startu. Od tega je bilo 14 pionirjev, kar nam zagotavlja, da bomo v smučarskem teku tudi v bodoče obdržali

primat, ki smo si ga prav letošnji sezoni prvič priborili. Posebna zanimivost nedeljskega tekmovanja pa je bil nastop tekačev veteranov. To je tistih tekačev, ki so še pred leti zmagovali na smučarskih terenih pri nas in v tujini. Tako smo po dolgih letih znova lahko videli kako so včasih znali teči proslavljeni tekmovalci Jože Knific, Matevž in Gašper Kordež, Lovro Zemva, Tone Pogačnik in drugi. Med njimi je bilo kar pet bivših državnih prvakov.

Rezultati:

člani: 1. Kobilica (Gor) 52,43, 2. Kerštajn (Jes) 53,19, 3. Reš (Rad) 54,50 itd. **St. mladinci:** 1. Slovnik (Ihan) 25,31, 2. Keržan (Jes) 26,32, 3. Lotrič (Tr) 27,21 itd. **ml. mladinci:**

ci: 1. Šimnic (Gor) 10,57, 2. Jelenc (Tr) 11,39, 3. Mohorič (Tr) 11,47 itd. **Pionirji:** 1. Straser (Dol) 6,00, 2. Lah (Jes) 6,19, 3. Jelenc (Tr) 6,45 itd. **St. razred I:** 1. Kordež G. (Tr) 6,03, 2. Brezovšek (Enot) 6,08, 3. Preželj (Jes) 6,50 itd. **St. razred II:** 1. Kordež M. (Kropa) 6,50, 2. Pogačnik (Jes) 6,58, 3. Knific (Jes) 7,18 itd.

J.

Judoisti tekmojejo

V nedeljo, 31. marca se je ob 9. uri zjutraj pričelo IV. kolo slovenske judo lige. Tekmovanja, ki je bilo v telovadnici TVD Partizan Jesenice, so se udeležile štiri ekipe: Šiška (Ljubljana), Ljubljana II, Alpina (Žiri) in Jesenice II. Sodili so sodniki: Mušič, Božič in Kučina.

REZULTATI:
Jesenice II : Šiška (13:35) — sodil Božič

Lah : Feri 0:5, Karlin : Štajdohar 10:0, Herman : Simčič 3:0, Peternej : Radžepović 0:0, Železnik : Fatur 0:10, Ferbežar : Milosavljevič 0:10, Morič F. : Ugrina 0:10, Alpina : Šiška 0:39, Ljubljana II : Alpina 27:32, Jesenice II : Ljubljana II (20:30) — sodil Mušič

Lah — predana borba 10:0, Herman : Smerajc 10:0, Karlin : Končar 0:10, Ferbežar : Eržen 0:10, Železnik : Černigoj 0:10, Morič F. : Bernat 0:0, Peternej : Skraba 0:0.

Borbe niso bile kvalitetne, saj so se srečale med seboj v večini le druge ekipe judo klubov in tako niti pričakovati nismo mogli kvalitetnih in za občinstvo zanimivih borb.

Največ bi še lahko pričakovali od Skrabe (3. mojstrski pas — dan) in od Ugrina (1. dan), vendar niti ta dva nista pokazala nič posebnega, lahko bi ju uvrstili med poprečne, čeprav se do mojstrskega pasu pride le skozi mnoge in večkrat težke borbe.

MIRA

Tekmovanje za Adlešičev memorial v skokih

V odsotnosti Zajca, Pečarja in Jurmana, ki so na tekmovanju v inozemstvu, so v nedeljo najboljši slovenski skakalci tekmovali v skokih na 60 metrski skakalnici v Planici. Skakalci so se pomerili v članski in mladinski konkurenci. Pri članih je preprečljivo zmagal Peter Stefančič, ki je s skokom 65,5 m

dosegel nov rekord skakalnice. Prav tako sta zelo dobro skakala Eržen in Mesec, ki pa sta si s padcem v drugi seriji napravila dobro uvrstitev in sta se tako morala zadovoljiti s 5. oziroma 6. mestom. Pred njiju pa so se z dvema dobrima skokoma uvrstili: Giacomelli na 2. me-

sto, Oman na 3. mesto in Dolžan na 4. mesto.

Pri mladincih je prvo mesto osvojil Pagon, na drugo mesto se je uvrstil Krznarič — oba SD Jesenice, tretji pa je bil Kobal iz Kranja.

J.

Misli

V prijateljstvu, prav kakor v ljubezni, bolj osrečuje tisto, česar ne poznamo, kakor to, kar poznamo.

....

Imamo precej zdravil, ki zdravijo ljubezen, toda učinkovitega zdravila nimamo.

....

Potrebno je, da spoznamo vse, k čemer nas zavajajo strasti.

....

Starost je tiran, ki pod smrtno kaznijo prepoveduje vse užitek mladosti.

La Rochefoucauld

Revija boksarjev

Upravni odbor boksarskega kluba Jesenice vabi vse ljubitelje boksarskega športa na boksarsko revijo, ki bo v nedeljo, dne 7. aprila ob 9.30 dopoldan v domu TVD Partizan na Jesenicah.

Na reviji bodo sodelovali poleg naših boksarjev še boksarji iz Ljubljane, Trbovelj in Hrastnika. Na reviji, kakršne že dolgo let nismo imeli na Jesenicah, bomo vi-

deli nekaj slovenskih prvakov, s katerimi se bodo pomerili naši najboljši boksarji kot so Trupkovič, Džamastagić, Skumave, Stjepić in drugi.

Vstopnice bodo v prodaji v domu TVD Partizan eno uro pred pričetkom revije. Posebna komisija bo izbrala najboljšega boksarja, najboljšega tehničarja ter najboljšega borca revije in jim dodelila posebna darila.

Odbojgarski turnir na Jesenicah

V okviru priprav za spomladansko sezono, je odbojgarski klub Jesenice, v nedeljo 31. 3. organiziral pregledni moški turnir. Na turnirju so sodelovale ekipe: OK Ljubljana, OK Triglav Kranj in domače moštvo. Rezultati:

OK Jesenice : OK Triglav Kranj 3:0 (15:6, 15:6, 15:8)

Jesenice: Krevsel, Bergelj, Bogataj, Kavčič, Potočnik, Pristov, Rössler

Triglav: Soklič, Sajovic T, Žepič, Keše, Miloradović, Sajović M., Zelnik, Weisseisen

Jeseničani so uvodno tekmo turnirja hitro končali v svojo korist že po 30 minutah igre. Videlo se je, da gostje niso tako dobro pripravljeni kot domačini, tako v kondi-

cijskem kot tehničnem pogledu. Svojo igro bodo morali precej izboljšati, če se bodo hoteli obdržati v I. republiški ligi.

OK Ljubljana : OK Triglav Kranj 3:0 (15:8, 15:13, 15:8)

Igralci Triglava so tudi drugo tekmo hitro izgubili. Rutiniranim Ljubljancem so se uspešno upirali samo v drugem setu, ko so dolgo časa vodili, nato pa izgubili s 13:15.

OK Jesenice : OK Ljubljana 3:0 (15:11, 16:14, 15:13)

Jesenice so nastopile z istimi igralci kakor proti OK Triglav.

Ljubljana: Baggia, Nučič, Jedretič, Miklavc, Virnik, Obersnel.

Največ zanimanja je seveda veljalo za to srečanje. To je bila tekma dveh ekip, ki naj bi se v republiškem prvenstvu potegovali za najboljši mesti.

Ekipa Ljubljane je prispela na Jesenice nekompletna, samo s šestimi igralci. To pa ne zmanjšuje uspeha domačega moštva, ki je zmagalo z rezultatom 3:0. Zmaga Jeseničanov je bila zaslužena, k njej pa so enako doprinesli vsi igralci.

Prvo mesto je tako osvojil OK Jesenice, drugo OK Ljubljana in tretje OK Triglav Kranj.

P.

Le
Je
ZE
KO
—
vor
fot
»Ze

S

V poi
njena
Poleg
obrav
proiz
za ap
vpraš

Pre
gram
sprej
predl
ski k
pravl
planc
za vi
ta Ž
se v
obrat
delov
odso
no c
posaj
Tako
treba
svetu
na p
teri
gosp
leto,
15. a
Po
vodr
so v
vili,
popr
v m
niraj
so
april

Sod